

Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΡΙΤΟΥ

(Αναγκαστική - Συντηρητική)

Ιωάννης Καστριώτης

ΔρΝ ΔΠΘ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- A. Παραίτηση από αναγκαστική κατάσχεση
- I. Γενικά
  - II. Η θέση του προβλήματος και η προτεινόμενη από τη θεωρία ρύθμισή του
  - III. Η εννοιολογική σημασία του όρου παραίτηση, μέσα στα πλαίσια των διατάξεων των άρθρων 294 και 296 ΚΠολΔ
  - IV. Η ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 299 ΚΠολΔ και στην αναγκαστική εκτέλεση
  - V. Στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου υπάρχουν «κεκτημένα» δικαιώματα τρίτων, που μπορεί να θιγούν από την παραίτηση του κατασχόντος;
  - VI. Η παραίτηση επί συρροής κατασχέσεων
  - VII. Η παραίτηση επί συρροής κατασχέσεων και εκχωρήσεως
- B. Σχέσεις κατασχέσεως και παραιτήσεως
- VIII. Ομοιότητες και διαφορές
  - IX. Ο τύπος της δηλώσεως παραιτήσεως
  - X. Το χρονικό σημείο ενάρξεως των έννομων συνεπειών της δηλώσεως παραιτήσεως
  - XI. Τα εννοιολογικά στοιχεία της δηλώσεως παραιτήσεως
  - XII. Η παραίτηση του καθού η κατάσχεση από του δικαιώματος προσβολής, ως άκυρης, της αναγκαστικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου
  - XIII. Ακυρωσία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου για ελαττώματα στη βούληση του κατασχόντος δανειστού
- Γ. Παραίτηση από συντηρητική κατάσχεση στα χέρια τρίτου
- I. Παραίτηση από το δικόγραφο της αίτησης για λήψη του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως
  - II. Το ανεπίτρεπτο της παραίτησης από την απόφαση που επέτρεψε την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου
    1. Το δεδικασμένο ως δικαιολογητικός λόγος της αδυναμίας καταργήσεως δικαστικής αποφάσεως
    2. Το προσωρινό δεδικασμένο
    3. Η αναπλήρωση της αδυναμίας παραιτήσεως (296 ΚΠολΔ) από τη δικαστική απόφαση της συντηρητικής κατασχέσεως με τα ένδικα βοηθήματα της ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως (696, 697, 698 ΚΠολΔ)

4. Σχέση ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως ως και της αυτοδίκαιης άρσεως του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως (άρθρα 696, 697 και 715.5 ΚΠολΔ) προς την ανάκληση (= παραίτηση, άρθρα 296 και 299 ΚΠολΔ) της αναγκαστικής κατασχέσεως
  - 4.1. Ανάκληση ή μεταρρύθμιση
  - 4.2. Συμπέρασμα
  - 4.3. Η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως και η σχέση της με τη σιωπηρή παραίτηση από την κατάσχεση
5. Το ανεπίτρεπτο της παραίτησεως από συντηρητική κατάσχεση που επιβάλλεται με διαταγή πληρωμής

Α. Παραίτηση από αναγκαστική κατάσχεση

Ι. Γενικά

Ως γνωστό, η Πολιτεία δεν αναλαμβάνει την προστασία των ιδιωτικών, γενικώς, δικαιωμάτων παρά τη θέληση των κατόχων τους¹.

Στην προστασία ιδιωτικών δικαιωμάτων (κυρίως χρηματικών απαιτήσεων) αποσκοπεί και η κατάσχεση στα χέρια τρίτου, τα οποία υπάγονται στην «ιδιωτική αυτονομία»². Κατά νομική λοιπόν συνέπεια, στη θέληση του δανειστή επαφίεται, να επιβάλλει ή να μην επιβάλλει κατάσχεση στα χέρια τρίτου και σε βάρος του οφειλέτη του³.

Ο τελευταίος (οφειλέτης) δεν έχει δικαίωμα να εγείρει αγωγή κατά του δανει-

---

1. Βλ., περί αυτών τους Ράμμο, Εγχειρίδιο, τόμ. Γ΄, 1982, σελ. 1718 όπου γράφει: «τα δικαιώματα και οι απαιτήσεις, δια την ικανοποίησιν των οποίων επισπεύδονται και λαμβάνει χώραν αναγκαστική εκτέλεσις είναι, δεδομένου ότι πηγάζουν εξ εννόμων σχέσεων του ιδιωτικού κατά κανόνα δικαίου, απαλλοτριωτά». Δηλαδή ασκούνται και διατίθενται κατά την αρέσκεια του δικαιούχου (Κεραμής, ΑΔΔ, 1986, σελ. 148). Π. Γιδόπουλο, «Το δίκαιον της Αναγκαστικής Εκτελέσεως» 1933, παρ. 12, σελ. 24 και Δεληκωστόπουλο, «Η αυτονομία της ιδιωτικής βουλήσεως εν τη Πολιτική Δικονομία» 1965, σελ. 361, Πρβλ. και Γέσιου - Φαλτή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Α΄, 1998, παρ. 8, σελ. 112, όπου γράφει: «Μπορεί να παραιτηθεί έγκυρα ο δανειστής από την αναγκαστική εκτέλεση στην περιουσία του οφειλέτη γενικά, η ως προς ορισμένα μόνο περιουσιακά στοιχεία. Αφού ο δανειστής μπορεί να παραιτηθεί από τα δικαιώματά του, μπορεί να παραιτηθεί και από τις πράξεις αναγκαστικής εκτελέσεως που αποσκοπούν στην ικανοποίησή του».

2. Κατά τον Ι. Καρακατσάνη, Η νομική φύση του νομίμου τύπου της δηλώσεως βουλήσεως, 1980, σελ. 60, «Η αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας ισχύει κυρίως για τις συμβάσεις. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι η ανωτέρω αρχή δεν ισχύει, έστω και σε μικρότερη έκταση, για τις μονομερείς δικαιοπραξίες».

3. Βλ. Κεραμέα, Αστικό Δικονομικό Δίκαιο, γεν. μέρος 1986, Κεφ. XII, σ. 361, όπου γράφει «Το γεγονός ότι ορισμένο ουσιαστικό δικαίωμα υπαγόμενο στην ιδιωτική αυτονομία, έχει ήδη καταστεί επίδικο, δεν στερεί τον φορέα του από την πλήρη εξουσία διαθέσεώς του». Όμοια και Κ. Μπέης, ΚΠολΔ, άρθρ. 106, 1973, σελ. 521.

στή του, προκειμένου να τον εξαναγκάσει να εκτελέσει την κατ' αυτού απαίτηση⁴. Τούτο είναι αποτέλεσμα της νομικής αναγνώρισης της βουλήσεως προσώπου, ως πηγή των νομικών συνεπειών, εντός του κύκλου των εννόμων αυτού σχέσεων⁵.

II. Η θέση του προβλήματος και η προτεινόμενη από τη θεωρία ρύθμισή του

Στο όγδοο Κεφάλαιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που αναφέρεται στην αναγκαστική εκτέλεση, δεν υπάρχει διάταξη, περί παραιτήσεως από την κατάσχεση απαιτήσεως, που επιβλήθηκε στα χέρια τρίτου. Βέβαια, υπάρχει στον ανωτέρω Κώδικα, η γενική διάταξη του άρθρου 294 ΚΠολΔ, που παρέχει τη δυνατότητα στον ενάγοντα να παραιτηθεί από το δικογράφημα της αγωγής, η οποία κατά παραπομπή του άρθρου 299 του ίδιου Κώδικα, εφαρμόζεται και για οποιαδήποτε άλλη διαδικαστική και γενικά δικανική πράξη⁶, πλην όμως η εν λόγω διάταξη αναφέρεται αποκλειστικά σε διαδικασία που διεξάγεται ενώπιον δικαστηρίου.

Κατόπιν τούτων εύλογα ανακύπτει το ερώτημα: Μήπως στη διάταξη του άρθρου 299 ΚΠολΔ, με την ευρύτητα που αυτό ερμηνεύεται, είναι δυνατό να ενταχθούν και οι διαδικαστικές πράξεις της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως και ειδικότερα της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου;

III. Η εννοιολογική σημασία του όρου παραιτήση, μέσα στα πλαίσια των διατάξεων των άρθρων 294 και 296 ΚΠολΔ

Πριν απαντηθεί το παραπάνω ερώτημα, σκόπιμο νομίζουμε είναι, να εξετασθεί με συντομία, η εννοιολογική σημασία του όρου «παραίτηση», μέσα στα πλαίσια των διατάξεων των άρθρων 294 και 296 ΚΠολΔ, προσπάθεια στην οποία και προερχόμαστε στα αμέσως επόμενα.

Ως γνωστό, τα άρθρα 294 και 296 ΚΠολΔ ρυθμίζουν τα θέματα: το μεν πρώτο της «παραίτησης» από το δικόγραφο της αγωγής, το δε δεύτερο της «παραίτησης» από το δικαίωμα της αγωγής.

Όπως παρατηρεί κανείς, ο δικονομικός νομοθέτης χρησιμοποιεί την ίδια λέξη και στις δύο αυτές περιπτώσεις. Αυτή η ενιαία λεκτική διατύπωση οδηγεί, καταρχήν τη σκέψη στο ότι ο όρος παραιτήση, που αναφέρεται στις διαδικαστικές πράξεις, για τις οποίες γίνεται λόγος, έχει την ίδια εννοιολογική σημασία.

Η με τη συλλογιστική όμως αυτή ερμηνευτική προσέγγιση του ζητήματος δεν γίνεται αποδεκτή από τη θεωρία. Πράγματι, οι επιστήμονες που ασχολούνται με την εξακρίβωση της έννοιας και της σημασίας των δικονομικών τούτων διατάξεων

4. Βλ. *Κεραμέα*, ό.π. κατά τον οποίο «η πολιτική δικαιοσύνη τίθεται στη διάθεση των μερών, αλλά η παροχή της δεν τους επιβάλλεται αναγκαστικά».

5. *Σινανιώτης*, ΕΕΝ 1962, σελ. 631 (637) και *Μπρίνιας*, *Αναγκ. Εκτελ.* Τομ. 5ος, β' έκδ. 1982, σελ. 2183.

6. *Μπέης*, ΠολΔικ άρθρ. 294, σελ. 1241.

(294, 296), θεωρούν ότι ο όρος παραίτηση δεν αποδίδει ακριβώς⁷ την έννοια του νομοθέτη⁸, ο οποίος στη συγκεκριμένη περίπτωση, άλλα λέει και άλλα εννοεί⁹, δηλ. χρησιμοποιεί την ίδια λέξη με διαφορετικά νοήματα¹⁰.

Για το λόγο αυτό οι θεωρητικοί προβαίνουν στην αντικατάσταση του όρου παραίτηση, που αναφέρεται στο άρθρο 294 ΚΠολΔ, με αυτόν της ανάκλησης «σπάζοντας έτσι τα δεσμά του γράμματος», κατά φρασεολογία του Karl Englisch¹¹.

7. Βλ. Κ. Μπέη, ΠολΔικ, άρθρ. 294, σελ. 1241, που δέχεται πως «πρόκειται περί διατυπώσεως ανακριβούς, η οποία όμως έχει καθιερωθεί εις την πρακτικήν», Γ. Μητσόπουλο, Διαδικαστικά πράξεις, στο (2ο) τ.τ. Γ. Ράμμου, 1979, σελ. 666, όπου γράφει, ότι η εννοιολογική διάκριση μεταξύ ανακλήσεως και παραίτησεως απαντά και στον ΚΠολΔ (άρθρ. 188.1, 268.5), αλλά όχι πάντοτε «μετ' απολύτου ακριβείας». Και από τους αστικολόγους, βλέπετε Κ. Φουρκιώτη, «Εισαγωγή εις την επιστήμην του δικαίου και Γενικά Αρχαία του Αστικού Δικαίου (περιληπτικά σημειώσεις), 1963, σελ. 19, κατά τον οποίο «οι νόμοι δεν αποδίδουσι δια των λέξεων που εγένετο χρήσις ολόκληρον ή ακριβώς την έννοια του νομοθέτου».

8. Γ. Μαντζούφας, Γενικά Αρχαία του Αστικού δικαίου (κατά τον Κώδικα), τευχ. Α΄, 1954, σελ. 96, Εμμ. Μιχελάκης, Εισαγωγή εις το δίκαιον και εις την Επιστήμην του Δικαίου, 1968, σελ. 67, Κ. Τσάτσος, Το πρόβλημα της Ερμηνείας του Δικαίου, β΄ έκδ. 1978, σελ. 123, 124.

9. Βλ. Κ. Μπέη, ΠολΔικ άρθρ. 294, σελ. 1241, όπου γράφει ότι: «Είναι επιτυχεστέρα η διατύπωση του άρθρου 188 παρ. 1 το οποίον ομιλεί περί «ανακλήσεως διαδικαστικής πράξεως» και εννοεί την κατ' άρθρ. 294 παραίτησιν» από το εκκρεμές αίτημα παροχής δικαστικής προστασίας, Γ. Μητσόπουλο, ό.π., κατά τον οποίο «η διάκριση που γίνεται στα άρθρα 188 παρ. 1 και 268 παρ. 5 ΚΠολΔ είναι σαφής και στη συνέχεια επισημαίνει την ανακρίβεια που παρατηρείται στον ΚΠολΔ μεταξύ των άρθρων τούτων και του άρθρου 295 παρ. 1, όπου γίνεται λόγος περί παραίτησεως από το δικόγραφο της αγωγής καιίτοι πρόκειται περί ανακλήσεως της αγωγής». Πρβλ. και Ράμμο, Εγχειρίδιο, τόμ. Α΄, 1978 σελ. 519, όπου γράφει, ότι η παραίτηση διακρίνεται σε παραίτηση από του δικαιώματος της αγωγής και στην παραίτηση από του δικογράφου της αγωγής ως διαδικαστικής πράξεως, «την ορθότερον καλουμένην ανάκλησιν της αγωγής». Και ο Μπρίνιανς, Αναγκ. Εκτέλ., τόμος 5ος, 1982, β΄ έκδ. σελ. 2183, γράφει πως η εγκυρότης της παραίτησεως θα κριθεί κατά τας «περί ανακλήσεως» των διαδικαστικών πράξεων διατάξεις, και ο Παναγόπουλος, Η οριστικότητα της δικαστικής απόφασης, κατά το άρθρο 309 ΠολΔ, 1989, σελ. 210 και η Καλλιόπη Μακρίδου, Ερμ. ΚΠολΔ, «Κ.Δ. Κεραμεύς - Γ.Δ. Κονδύλης - Ν.Θ. Νίκας», 2000, άρθρ. 294 αρ. 1 σελ. 590, Ν. Νίκας, Ο δικαστικός συμβιβασμός, 1984, σελ. 73, όπου γράφει: «Εάν ο ενάγων δηλώσει, ότι παραιτείται από το δικόγραφο της αγωγής του και ο αντίδικός του δεν εκδηλώσει την αντίθεσή του, βρισκόμαστε ασφαλώς μπροστά στο δικονομικό φαινόμενο της ανακλήσεως της αγωγής», ο ίδιος, ό.π. σελ. 144 λέει χαρακτηριστικά, ότι η παραίτηση (= ανάκληση) από την αγωγή αποτελεί σαφώς απλούστερο τρόπο καταργήσεως της δίκης». Επίσης και ο Βαθρακοκόιλης, Ερμ. ΚΠολΔ, άρθρ. 294, σελ. 337, γράφει, ότι ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικόγραφο της αγωγής ή «κατά νομική ακριβολογία να ανακαλέσει την αγωγή του».

10. Karl Englisch, ό.π., σελ. 98, Απ. Γεωργιάδης, Γενικές Αρχές, 1997, σελ. 52(53), Αραβαντινός, Εισαγωγή στην Επιστήμη του δικαίου, 1983, σελ. 156. Πρβλ. και Σημαντήρα, Γενικές Αρχές Αστικού δικαίου, έκδ. 4η 1988, σελ. 125, αρ. 160. Κατά τον Ματζούφα, ό.π., σελ. 96. Εκείνο που έχει βαρύτητα δεν είναι το γράμμα, αλλά το νόημα της διατάξεως. Γιατί, όπως γράφει ο Μιχ. Σταθόπουλος, «Εισαγωγή στο Αστικό δίκαιο, 1992, σελ. 87, «σε τελευταία ανάλυση επικρατεί το πνεύμα, αρκεί αυτό να εξακριβώνεται έστω και αν αποκλίνει από το γράμμα».

11. Karl Englisch, Εισαγωγή στη Νομική Σκέψη, μετάφραση Διον. Σπινέλη, 1981, σελ. 103.

Αλλά όπως μας πληροφορεί, στη συνέχεια, ο ίδιος συγγραφέας, «πολλοί αστικολόγοι έχουν τη γνώμη, πως όταν «ξεπερνά κανείς τα όρια του λεκτικού νοήματος, δεν κάνει ερμηνεία αλλά αναλογία»¹². Έτσι μερίδα της θεωρίας, καθώς και η νομολογία, κινούμενες, προφανώς, στα πλαίσια της παραπάνω γνώμης των αστικολόγων και ύστερα από σειρά συλλογιστικών κρίσεων, αναγνώρισαν και αυτοί την χρησιμότητα της αναλογίας ως μεθόδου προς επίλυση του ζητήματος της εφαρμογής του άρθρου 299 ΚΠολΔ και στην αναγκαστική εκτέλεση, πλην όμως προβληματίστηκαν αν τούτο είναι εφικτό, δεδομένου, ότι η διάταξη τούτη αναφέρεται σε διαδικαστικές πράξεις της διαγνωστικής δίκης.

Σύμφωνα λοιπόν με τις σκέψεις της επιστήμης, που εκτέθηκαν στα αμέσως προηγούμενα, εύκολα γίνεται αντιληπτό, πως ο νομοθέτης, ναι μεν αναφέρει στο άρθρο 294 ΚΠολΔ τον όρο «παραίτηση», αλλά εννοεί την «ανάκληση» από το αίτημα παροχής δικαστικής προστασίας. Αντίθετα, ο όρος «παραίτηση» του άρθρου 296 ΚΠολΔ παραμένει άθικτος, δηλ. χωρίς να του προσδίδεται οποιαδήποτε εννοιολογική διαφοροποίηση. Με απλά λόγια, κατά την επιστημονική θεωρία, η λέξη παραίτηση που χρησιμοποιήθηκε στο άρθρο 294 ΚΠολΔ, θεωρείται πως δεν είναι «η γλωσσικώς κατάλληλη προς διατύπωση του ηθελημένου νοήματος», όπως θα έλεγε ο Κωνσταντίνος Τσάτσος^{13, 14}.

IV. Η ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 299 ΚΠολΔ και στην αναγκαστική εκτέλεση

Όπως αναφέρθηκε στα προηγούμενα, η διάταξη του άρθρου 299 ΚΠολΔ αναφέρεται σε διαδικαστικές πράξεις της διαγνωστικής δίκης.

Και ναι μεν οι πράξεις της αναγκαστικής εκτελέσεως χαρακτηρίζονται από τη

---

12. *Karl Englisch*, ό.π., σελ. 103.

13. *Κ. Τσάτσος*, Το πρόβλημα της ερμηνείας του δικαίου, β' εκδ. 1978, σελ. 124. Την αντίφαση, που παρατηρείται στους όρους «παραίτηση» και «ανάκληση» επισημαίνει και ο *Κ. Μπότσαρης*, «Η παραίτησις από των ενδίκων μέσων», 1983, σελ. 48, ο οποίος θεωρεί επιτυχέστερη τη διατύπωση «ανάκλησις» του άρθρου 188.1 παρόλο ότι στην πράξη έχει, όπως λέει, καθιερωθεί ο όρος «παραίτησις από του δικογράφου ή του δικογραφήματος».

14. Άλλοι πάλι δικονομολόγοι, *Κ. Κεραμεύς*, Αστικό δικονομικό δίκαιο, 1986, σελ. 361 επ., *Α. Σινανιώτης*, Ερμ. ΚΠολΔ, τομ. Γ', 1974, άρθρ. 294, σελ. 14 επ., διαφοροποιούμενοι από τη θέση της προηγούμενης άποψης, εμμένουν στον όρο «παραίτηση», που καθιέρωσε ο νομοθέτης στα επίμαχα άρθρα, συμφωνούν όμως κατ' αποτέλεσμα. Πράγματι, κατά τους ερμηνευτές της απόψεως για την οποία γίνεται λόγος, η παραίτηση από το δικόγραφο, αφορά μόνο το συγκεκριμένο δικόγραφο και δεν θίγει το υποκείμενο ουσιαστικό δικαίωμα.

Αντίθετα, η παραίτηση από το δικαίωμα, εξαφανίζει το ίδιο το ουσιαστικό υπόβαθρο του δικαστικού αγώνα. Για το λόγο αυτό δεν είναι επιτρεπτή η έγερση νέας αγωγής. Από την κατά τ' ανωτέρω παράθεση των απόψεων της επιστήμης, όσον αφορά στον εννοιολογικό προσδιορισμό του όρου «παραίτηση» των άρθρων 294 και 296 ΚΠολΔ γίνεται αντιληπτό πως η διαφορά τους είναι μόνο «λεκτική», ενώ κατά τα λοιπά ταυτίζονται απολύτως.

σύγχρονη θεωρία «σαν πράξεις διαδικαστικές»¹⁵, πλην όμως αυτές δεν αναφέρονται στη διαγνωστική δίκη, αλλά στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, η οποία ως γνωστό δεν είναι «δίκη» με τη στενή, του όρου έννοια¹⁶, δηλαδή δεν διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου. Είναι όμως τυπική διαδικασία¹⁷. Το δικαστήριο επεμβαίνει κατά τη διαδικασία αυτή μόνο σε περίπτωση «ερίδων περί την εκτέλεσιν»¹⁸.

Τελικά, πράγματι, γίνεται δεκτό από τη νομολογία, την άποψη της οποίας ακολούθησε και επέκτεινε με σειρά σκέψεων μερίδα της θεωρίας (Μπέης), ότι ναι μεν δεν χωρεί στην προκειμένη περίπτωση ευθεία εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 299 ΚΠολΔ στην αναγκαστική εκτέλεση, πλην όμως αντί της αναλογίας της συ-

---

15. Έτσι, *Γέσιου - Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Γεν. μέρος, Κεφ. Α΄ σελ. 98 και υποσημ. 53. Κατά την καθηγήτρια «Απονομή της δικαιοσύνης, η οποία απαιτεί την επιχείρηση διαδικαστικών πράξεων, δεν θεωρείται μόνο αυτή που καταλήγει στη διάγνωση της διαφοράς, κατά την έκδοση της απόφασης, αλλά και εκείνη η διαδικασία, η οποία διεξάγεται επίσης, από ουδέτερα Πολιτικά όργανα και αποσκοπεί στην υλοποίηση του περιεχομένου της δικαστικής αποφάσεως», *Μητσόπουλος*, Παρακράτησης εκπλειστηριάσματος παρ' ενυποθήκου δανειστή, *Μελέται*, σελ. 529-30 σημ. 142. Με το ίδιο πνεύμα και *Μπέης*, «Η ανίσχυρος», 1968 σελ. 8, και προσφάτως, *Στελ. Σταματόπουλος*, Η δικαστική προστασία του τρίτου στην αναγκαστική εκτέλεση κατά την ΚΠολΔ 936, 1994, σελ. 60, 61, *Χαρ. Παλλαγάκη*, επαναφορά και αποζημίωση (μετά την αναγκαστική εκτέλεση), 1994, σελ. 20 και τις εκεί παραπομπές, στην υποσ. 11, όπου γράφει «Η αναγκαστική εκτέλεση, αποτελεί το τέλος, τη φυσιολογική απόληξη και το αναγκαίο συμπλήρωμα της διαγνωστικής δίκης, οι δε πράξεις αυτές αποτελούν γνήσιες διαδικαστικές πράξεις», *Πίψου*, Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά του ΚΠολΔ, 2001, σελ. 15, υποσ. 60 και τις εκεί παραπομπές. *Μακρίδου*, ό.π.

16. *Α. Γιδόπουλος*, «Το δίκαιον της Αναγκαστικής Εκτελέσεως», *Εισαγωγή*, 1936, παρ. 72, Κεφ. Ε΄, σελ. 142, *Γέσιου - Φαλτσή*, ό.π., σελ. 100, *Μπρίνιας*, *Αναγκ. Εκτέλ.* Β΄ έκδ. 1978, σελ. 15, ΕφΑθ 2951/1964 Επιθ. Εμπορικ. Δικ., ΙΕ΄, σελ. 255, *Πίψου*, ό.π., σελ. 13, υποσ. 52 και τις εκεί παραπομπές. Κατά την *Μακρίδου*, ό.π. άρθρ. 299, αρ. 12 και την εκεί παραπομπή, η διάταξη του άρθρ. 299 ΚΠολΔ εφαρμόζεται σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις υπό ευρεία έννοια. Πάντως, «σε κάθε περίπτωση αποκλείεται η εφαρμογή του άρθρου 299, όταν δεν πρόκειται για διαδικαστική πράξη, αλλά για πραγματικό γεγονός».

17. *Οικονομίδης - Λιβαδάς - Γιδόπουλος*, *Εγχειρίδιον* ΙΙΙ, σελ. 208, *Μητσόπουλος*, Ν.Δ. 1956, σελ. 367, *Ράμμος*, *Συμβολαί*, Α΄ 224. Κατά τον *Κεραμέα*, *Αστικό Δικον. Δικ.*, Β΄ έκδ. 1983, σελ. 34, η αναγκαστική εκτέλεση αποτελεί το δεύτερο στάδιο της «εν ευρεία έννοιας διαδικασίας». Ο *Μπρίνιας*, *Αναγκαστ. Εκτέλ. Τομ. Α΄*, Β΄ έκδ., 1978, σελ. 15, ταυτίζει τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, με αυτή της δίκης - Η *Χαρ. Παλλαγάκη*, ό.π., σελ. 21, χαρακτηρίζει την εκτέλεση, σε σχέση με τη διαγνωστική δίκη «ως αυτόνομη και αυτόφωτη», *Πίψου*, ό.π., σελ. 14, υποσ. 55. Πρβλ. και την ΕφΑθ 90/1995 ΕλλΔ/νη 26(1995), σελ. 1297, που λέει ότι «η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, πρέπει να είναι τυπική, κατά ρητή διάταξη της ΚΠολΔ 299, η οποία αφορά όχι μόνο τις δικαστικές, αλλά και τις εξώδικες διαδικαστικές πράξεις».

18. Βλ. αντί άλλων, *Χαρ. Παλλαγάκη*, σελ. 20, όπου γράφει, ότι «η αναγκαστική εκτέλεση διατηρεί το λειτουργικό της δεσμό με τη δίκη, ιδία όταν ασκηθεί η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ και καταστεί εκκρεμής δίκη περί την Εκτέλεση», *Δ.Μ. Μανιώτης*, η Αρχή Τηρήσεως της Προδικασίας, κατά τον ΚΠολΔ, 1994, σελ. 102.

γκεκριμένης διατάξεως, χωρεί είτε «αναλογία δικαίου είτε ανάλογη εφαρμογή»¹⁹ των άρθρων 294 και 296 ΚΠολΔ. Αλλά κατά τους ερμηνευτές²⁰ και εφαρμοστές²¹ του νόμου, η κατά την ανωτέρω ερμηνευτική εκδοχή πλήρωση του κενού τελεί υπό την αίρεση να μη θιγούν δικαιώματα των άλλων προσώπων, που μετέχουν στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως.

Και ως τέτοια πρόσωπα εννοεί, προφανώς, τους λοιπούς δανειστές, που έχουν επιβάλλει κατάσχεση²².

Σύμφωνα με άλλη γνώμη (Μητσόπουλος), δεν υπάρχει δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 294 (και 296) ΚΠολΔ. Τα επιχειρήματα που προβάλλει προς θεμελίωσή της είναι ότι, η ερμηνευτική κατασκευή που επιχειρήθηκε από την αρχική άποψη, (Μπέη), α) «δεν ερείδεται επί ασφαλούς ερμηνευτικού βάθρου» και β) «κινείται επί εννοιοκρατούμενου και καθαρώς τυπολογικού ερμηνευτικού πλαισίου, κατά παραμερισμό της τελεολογικής ερμηνείας εις ην η αναλογία δικαίου εντάσσεται». Κατά την άποψη τούτη, η αναλογία δικαίου προϋποθέτει τη δημιουργία ερμηνευτικού κανόνα δικαίου, που συνάγεται από πολλές διατάξεις του τεθειμένου δικαίου, με διαφορετικό μεν πραγματικό, αλλά με «όμοιας εννόμους συνεπειάς».

Στην προκειμένη όμως περίπτωση, όπως ισχυρίζεται ο συγγραφέας, ο σκοπός των άρθρων 294 και 299, σε συνδυασμό λαμβανόμενα, «είναι αρρήκτως συνδεδε-

19. Μπέης, παρατηρήσεις του υπό την ΕφΑθ 2327/1971 Δ.1.538, ο ίδιος, Δ.8.655, όπου γράφει ότι: στο δίκαιο ισχύει μία γενικότερη αρχή, πως η ανάκληση μιας δικανικής πράξης αποκλείεται αν θίγει ξένα συμφέροντα που στηρίζονται στην ανακαλούμενη πράξη. Η γενικότερη αυτή αρχή δικαίου ισχύει με την μέθοδο της αναλογίας δικαίου (ή τα άρθρα 294 και 299 εφαρμόζονται αναλόγως), Μπρίνιας, Αναγκ. Εκτέλ., 5ος τόμ. Β' έκδ. 1982, σελ. 2183 όπου γράφει: Η σχετική δήλωση περί παραιτήσεως «θα κριθεί κατά τας περί ανακλήσεως των διαδικαστικών πράξεων διατάξεις», ο ίδιος, ό.π. τόμ. Α' 1978, σελ. 346, επ. Ράμμος, Εγχειρίδιον, τόμ. γ', σελ. 1986, Μ. Χατζηπροκοπίου, Πολιτική Δικονομία, τόμ. Α', σελ. 189, Σχετ. Ράμμος, Δ. 1.763, ο ίδιος, Εγχειρίδιον Α.Δ.Δ. τόμ. Ι., 1978, σελ. 354, Ειρηνοδ. Σπάρτης, 291/1972, Ελλην. Δ/νη 1974, 123, Σινανιώτης, Ερμ. ΚΠολΔ, τομ. Γ' 1974, άρθρ. 294 Υ, σελ. 17, ΕφΑθ 90/1995, ΕλλΔ/νη 260/297.

20. Βλ. Μητσόπουλου, Διαδικαστικές πράξεις τ.τ. Γ. Ράμμου, σελ. 657 (663), Μπέη, Η ανίσχυρος παρ. 3 Π 3, σελ. 98, τον ίδιο, ΠολΔικ, άρθρ. 294, 1241, Σταυρόπουλου, ερμ. ΠολΔ, έκδ. Β', 1979, άρθρ. 294, αρ. 2, σελ. 397 και 6α, σελ. 398 και την εκεί παραπομπή.

21. ΕφΑθ 2327/1990 ό.π., Ειρην. Σπάρτης 291/1976 Ελλην. Δ/νη 1974/123.

22. Ο Μητσόπουλος, στον τ.τ. Γ. Ράμμου, τομ. ΙΙ, σελ. 665 αναφερόμενος στην παραίτηση από δι-αδικαστική πράξη, των άρθρ. 294, 296 ΚΠολΔ, γράφει: «Ο διάδικος δύναται να αποστεί της ενεργη-θείσης ή και ενεργητέας διαδικαστικής πράξεως ως επίσης και της καθόλου δίκης ην αυτός προκάλεσε, πλην αν δια την τιοαύτη ενέργεια θίγεται ευνοϊκή δικονομική κατάσταση, δημιουργηθείσα υπέρ του αντιδίκου, ότε αναγκαία η τούτου συναίνεση».

Βλ. ακόμη Στεφ. Δεληκωστόπουλου, Η αυτονομία της ιδιωτικής βουλήσεως εν τη Πολιτική Δικονομία, 1965, σελ. 182 υποσ. 151 όπου γράφει: «Εφ' όσον ο νόμος εξοπλίζει την ιδιωτική βούλησιν με την εξουσίαν να δημιουργεί δικονομικά αποτελέσματα καθ' ένα ωρισμένον μέτρον, έπεται ότι παρέχει εις αυτήν, και δη βασικώς κατά το αυτό μέτρον και την εξουσίαν να αίρη ταύτα».

μένος προς τη διαγνωστική δίκη και προς το δι' αυτής επιδιωκόμενον αποτέλεσμα και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή ή δια τελλολογικής αναφοράς ανεύρεσις κοινού λόγου θεμελιωτικού γενικωτέρας αρχής επεκτεινομένης και επί των πράξεων της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως».

Κατά την ίδια πάντοτε άποψη (Μητσόπουλου), «η ερμηνευτική λύσις προκύπτει εξ αυτού του συστήματος, όπερ καθιερώθη υπό του ημετέρου νομοθέτου εν τη αναγκαστική εκτελέσει». Κατά συνέπεια τότε μόνο θα μπορούσε να χωρήση η αναλογία δικαίου όπου «θα διεπιστούτο ότι ήτο ανέφικτος ερμηνεία προκύπτουσα εκ της ίδιας του συστήματος δυνάμεως».

Συνακόλουθα η ερμηνευτική λύση που προτείνεται από τη θεωρία και νομολογία, περί της κατ' αναλογία δικαίου δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 299 ΚΠολΔ και στην αναγκαστική εκτέλεση, οδηγεί σε μεταβολή του συστήματος του καθιερωθέντος υπό του ΚΠολΔ εν τη αναγκαστική εκτελέσει»²³.

Ο υποστηρικτής της αρχικής απόψεως (Μπέης). επανερχόμενος προβαίνει σε μία συνολική αποτίμηση και κριτική διερεύνηση των θέσεων της τα αντίθετα φρονούσης γνώμης, αντιπαραθέτει τα δικά του, εξ ίσου σοβαρά επιχειρήματα και τελικά εμμένει στην πιο πάνω αρχική του θέση.

Ανεξάρτητα από τις αντίθετες θεωρητικές εκτιμήσεις των εκπροσώπων της Επιστήμης, όσο αφορά στο επίμαχο θέμα, εκείνο που δεν είναι δύσκολο να διαπιστώνει κανείς, είναι η επιστημονική πληρότητα, η σοβαρότητα και πειστικότητα των επιχειρημάτων, που αντλούν, κάθε μία από τις προεκτεθεισες απόψεις, από το ανεξάντλητο θεωρητικό τους οπλοστάσιο.

Οι θέσεις αυτές της Επιστήμης, σε τελευταία ανάλυση προάγουν το διάλογο και συμβάλλουν στην ανεύρεση της επιστημονικής αλήθειας επί του προκειμένου θέματος.

Πάντως, η πρώτη άποψη (Μπέη) είναι προτιμητέα, για το λόγο ότι προσεγγίζει το αμφήριστο τούτο θέμα και από την πρακτική του διάσταση και έτσι αποτρέπει τη δημιουργία αδιεξόδων, που είναι ενδεχόμενο να δημιουργηθούν από τις παραπάνω θεωρητικές αντιγνώμεις.

V. Στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου υπάρχουν «κεκτημένα» δικαιώματα τρίτων, που μπορεί να θιγούν από την παραίτηση του κατασχόντος;

Από τις σκέψεις που εκτέθηκαν προηγουμένως αυτόματα ανακύπτει το ερώτημα: Στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου μπορεί να εμφανισθούν «κεκτημένα» δικαιώ-

23. Γενική Επισκόπηση του όλου θέματος, και έκφραση επ' αυτού γνώμης, βλέπετε στους: *Γέσιου - Φαλσιή*, δίκαιο αναγκαστικής εκτελέσεως, Γενικό μέρος, 1998, σελ. 193 (19.6), *την ίδια*, Δ.1987.641 (660), *την ίδια*, «Πολιτική Δικονομία από τη θεωρία στην πράξη», 1993, σελ. 473, *την ίδια*, ό.π., Ειδικό μέρος, 2001, 352, *Μπρίνια*, ό.π., τόμ. Α΄, 1978, σελ. 347 (350) επ. και τομ. Ε΄ 1982, σελ. 2183 επ. *Πίψου*, σελ. 351 (360) επ., 437.

ματα, ως προς τα οποία να έχει δημιουργηθεί αμετάκλητη ευνοϊκή δικονομική κατάσταση και τα οποία να διατρέχουν τον κίνδυνο να θιγούν²⁴, εξαιτίας της παραίτησής του δανειστή από την κατάσχεση; Προκειμένου να απαντηθεί το ερώτημα πρέπει να διακρίνουμε την παραίτηση που λαμβάνει χώρα όταν υπάρχει μία μόνο κατάσχεση χρηματικής απαιτήσεως, από εκείνη που συντρέχουν πολλές κατασχέσεις, δηλαδή επί συρροή κατασχέσεων, που επιβλήθηκαν από διάφορους δανειστές για διαφορετικές απαιτήσεις κατά του αυτού οφειλέτη.

Πράγματι, εάν μετά την πρώτη κατάσχεση δεν επακολουθήσουν και άλλες κατασχέσεις, δηλ. όταν δανειστής και οφειλέτης είναι τα μόνα υποκείμενα της διαδικασίας της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου²⁵, τότε είναι δυνατή η παραίτηση του δανειστή που έχει επιβάλλει κατάσχεση στα χέρια τρίτου, κατά πάντα χρόνο, από την επιβολή αυτής, μέχρι και της όγδοης ημέρας απ' αυτής (988 παρ. 1 εδ. α' ΚΠολΔ).

Για την παραίτηση αυτή δεν απαιτείται καμία και από οποιονδήποτε συναίνεση, γιατί ουδενός τα συμφέροντα θίγονται, αλλά απλώς ο επισπεύδων δανειστής «απαλλοτριού το εαυτού δικαίωμα».

Μετά ταύτα δεν είναι δυνατή, αλλά ούτε και νοητή η παραίτηση από την κατάσχεση και τούτο λόγω της κατά το στάδιο τούτο επερχόμενης αναγκαστικής εκχωρήσεως, που έχει ως συνέπεια το περιουσιακό αυτό αντικείμενο που έχει κατασχεθεί, να περιέρχεται αμετάκλητα στην περιουσιακή σφαίρα του επισπεύδοντος και ειδικού διαδόχου του καθού η εκτέλεση.

Πράγματι, σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, η σύμβαση της εκχωρήσεως ολοκληρώνεται πλήρως με την αναγγελία της εκχωρήσεως στον οφειλέτη (ΑΚ 460). Είναι δε μονομερής δήλωση βουλήσεως ανακοινωτέα στον οφειλέτη και από τη στιγμή που θα ανακοινωθεί είναι *αμετάκλητη*²⁶.

Κατά την ίδια πάντοτε άποψη, οι συμβάσεις αυτές δεν δύνανται να επιφέρουν ανακλητικά αποτελέσματα, αλλά ερμηνευόμενες σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 200 και 173 ΑΚ στην πραγματικότητα, αποτελούν νέες συμβάσεις εκχωρή-

---

24. Οι συνέπειες που είναι ενδεχόμενο να δημιουργήσουν αμετάκλητη ευνοϊκή κατάσταση, για τα λοιπά μετέχοντα της διαδικασίας πρόσωπα συνεχονται με τις συνέπειες που επέρχονται με την ενέργεια της κατάσχεσης και εντάσσονται σε δύο χρονικώς αλληπάλλληλα στάδια. Το πρώτο στάδιο έχει ως αφητήριο γεγονός την επιβολή της κατασχέσεως, δηλαδή, την επίδοση του κατασχετηρίου στον τρίτο και καταληκτικό την όγδοη ημέρα απ' αυτή (988 παρ. 1 εδ. α') συμπληρωμένη. Το δεύτερο στάδιο καταλαμβάνει το χρονικό διάστημα από την ένατη μέρα από την επιβολή της κατάσχεσης και εντεύθεν. Κατά το τελευταίο αυτό στάδιο επέρχεται αναγκαστική εκχώρηση.

25. Βλ. και Πίππου, ό.π., σελ. 352, υποσ. 7, όπου και παραπομπές σε Γέσιου - Φαλτσή II σελ. 193, 196, 42 και σε άλλους, όπου και παρόμοια αντιμετώπιση του συναφούς θέματος της ελεύθερης ανακλήσεως της εντολής επισπεύδοντος. Όπως λέει η συγγραφέας, το δικαίωμα τούτου του επισπεύδοντος αποτελεί εκδήλωση της αρχής της διαθέσεως, η οποία διατρέχει όχι μόνο τη διαγνωστική δίκη, αλλά και την αναγκαστική εκτέλεση.

26. Βλ. αντί άλλων, Αθ. Κρητικό, στον Α.Κ. Γεωργιάδη - Σταθόπουλου, 1979, άρθρ. 460, αρ. 24.

σεως με τις οποίες επανεκχωρούνται από τον αρχικό εκδοχέα και νυν εκχωρητή στους αρχικούς εκχωρητές και νυν εκδοχείς.

Ως γίνεται αντιληπτό τα ανωτέρω αφορούν τη συμβατική εκχώρηση. Γεννιέται λοιπόν το ερώτημα, εάν μπορούν να εφαρμοστούν και στην *ex lege* εκχώρηση.

Κατ' αρχάς, πρέπει να ειπωθεί, ότι η επιβολή της αναγκαστικής κατάσχεσης, καθώς και η επίδοση του κατασχετηρίου στον τρίτο, επέχει θέση αναγγελίας στα πλαίσια της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, η αποτελεσματικότητα της οποίας τελεί υπό την αίρεση ότι θα συντρέξουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 988 ΚΠολΔ²⁷.

Εξάλλου, με την *ex lege* εκχώρηση όπως και με τη συμβατική, επέρχεται μεταβίβαση της απαιτήσεως στον κατασχόντα δανειστή (ως εκδοχέα), «με όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα²⁸» που συγκεντρώνει η απαίτηση στα χέρια τρίτου.

Από τις σκέψεις που εκτέθηκαν προηγουμένως συνάγεται πως και οι δύο αυτές διαδικαστικές πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας επιφέρουν, τελικώς, το αυτό αποτέλεσμα, που συνίσταται στη μετάσταση του περιουσιακού στοιχείου που έχει κατασχεθεί, στην περιουσιακή σφαίρα του εκδοχέα στη συμβατική και του αναγκαστικού εκδοχέα στην *ex lege* εκχώρηση.

Η κατά τα άνω όμως ταυτότητα σκοπού και αποτελέσματος συνθέτουν, κατά την μάλλον ορθή άποψη, «τον κοινό νομικό λόγο»²⁹.

Και υπό την έννοια αυτή, πρέπει να ειπωθεί, πως τα ανωτέρω ισχύοντα στη συμβατική εκχώρηση, σχετικά με τη δυνατότητα ανακλήσεως της παραίτησης, είναι δυνατό *mutatis mutandis* να μεταφερθούν και στην *ex lege* εκχώρηση και τούτο, για την ταυτότητα του νομικού λόγου.

VI. Η παραίτηση επί συρροής κατασχέσεων

Προηγουμένως, αναφορικά με τη δυνατότητα υποβολής δηλώσεως παραίτησεως, στην περίπτωση που έχει επιβληθεί μία και μόνη κατάσχεση, καταλήξαμε

---

27. Κατά τον *Κρητικό*, ο.π. άρθρ. 460, αριθμ. 13, και «οι δανειστές του εκδοχέα μπορούν να αναγγείλουν στον οφειλέτη την εκχώρηση ασκώντας ως προς το δικαίωμα τούτο, που ανήκει σ' αυτόν (οφειλέτη του) πλαγιαστικώς (άρθρ. 72 ΚΠολΔ) και ύστερα να κάνουν κατάσχεση στα χέρια του εκχωρούμενου οφειλέτη σαν τρίτου. Η αναγγελία μπορεί να περιέχεται και στο κατά την ΚΠολΔ 983.1 κατασχετήριο έγγραφο».

28. *Γέσιου - Φαλτσή*, ο.π. 11 σελ. 860, αριθμ. 299 και υποσημ. 1064.

29. Βλ. για την έννοια της ταυτότητας του νομικού λόγου *Κ. Τσάτσο*, Το πρόβλημα της Ερμηνείας του Δικαίου, Β΄ έκδ. 1978 (Α΄ 1932), σελ. 210, όπου αναλύει την έννοια της αναλογίας και γράφει «Συνίσταται δε (σ.σ. ομοιότης) εις τούτο και μόνον, εις τον κοινόν νομικόν λόγον, την *ratio juris*, τον κοινόν σκοπόν». Πρβλ. και *Π. Παπαρηγόπουλο*, Το εν Ελλάδι ισχύον Αστικόν Δίκαιον, έκδ. συμπληρωθείσα, υπό του *Ιακ. Βισβίτζη*, Γεν. Αρχαί, τομ. 105, 1932, σελ. 92 και 93 και την υποσημ. 1, όπου γίνονται παραπομπές: στους *Β. Οικονομίδη*, Στοιχεία του Αστικού Δικαίου, Γεν. Αρχαί, σημ. 5, *Κρασσά*, Γεν. διδασκαλία Ι παρ. 88, *Αντ. Μομφεράτου*, Ι Γεν. Αρχ., σελ. 90, οι οποίοι προβαίνουν σε διακρίσεις της έννοιας του λόγου του νόμου.

στο συμπέρασμα, πως αυτή (παραίτηση) είναι δυνατή, για το λόγο ότι δεν θίγει δικαιώματα άλλων, πλην του ιδίου του παραιτούμενου.

Ερευνώντας τώρα το θέμα εντός του πλέγματος πολλών κατασχέσεων, παρατηρούμε ότι και στην περίπτωση αυτή όχι μόνο δεν θίγονται, αλλά αντίθετα ευνοούνται τα συμφέροντα των λοιπών κατασχόντων, με την έννοια ότι με την παραίτηση από την κατάσχεση απελευθερώνεται ποσό ίσο με το ποσό του παραιτούμενου δανειστή. Κατά, λογική λοιπόν, συνέπεια, η διανομή μεταξύ των λοιπών κατασχόντων, θα γίνει με βάση μεγαλύτερο ποσό και επομένως μεγαλύτερη θα είναι η αναλογία συμμετοχής καθενός από τους κατασχόντες επί του διανεμητέου ποσού. Από τις σκέψεις που εκτέθηκαν πιο πάνω συνάγεται, ότι και επί συρροής αναγκαστικών κατασχέσεων είναι δυνατή η παραίτηση³⁰, καθόσον από αυτή (παραίτηση) δεν θίγονται δικαιώματα τρίτων³¹.

VII. Η παραίτηση επί συρροής κατασχέσεων και εκχωρήσεως

Αλλά και επί συρροής κατασχέσεων και εκχωρήσεων ουδενός από τους πολλούς κατασχόντες το συμφέρον είναι δυνατό να θιγεί.

Πράγματι υπάρχει το ενδεχόμενο, μετά την επιβολή της πρώτης κατασχέσεως, να λάβει χώρα αναγγελία εκχωρήσεως, που έγινε εκ μέρους του καθού, η κατάσχεση και μετά ταύτα να επακολουθήσουν και άλλες κατασχέσεις. Εδώ, πρέπει να ειπωθεί, ότι εκχώρηση που γίνεται μετά την επιβολή της κατασχέσεως απαγορεύεται και δεν παράγει έννομες συνέπειες, είναι δηλ. άκυρη (984 ΚΠολΔ)³².

Κατά τα λοιπά, ισχύουν και στην προκειμένη περίπτωση, όσα ειπώθηκαν πιο πάνω, για την παραίτηση επί συρροής κατασχέσεων.

B. Σχέσεις κατασχέσεως και παραίτησεως

VIII. Ομοιότητες και διαφορές

Οι όροι «Κατάσχεση» και «δήλωση παραίτησεως», θεωρούμενοι από δικονομικής, καθαρώς, απόψεως, εμφανίζουν ομοιότητα, που συνίσταται στο ότι και οι δύο αποτελούν διαδικαστικές πράξεις της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως.

Και η μεν κατάσχεση «βεβαιώνεται», κατ' επιτυχή έκφραση³³, με το κατασχετήριο έγγραφο (983), η δε παραίτηση με έγγραφη δήλωση του παραιτουμένου δανειστή. Και τα δύο αποτελούν διαδικαστικά έγγραφα, που περιέχουν τις διαδικαστικές πράξεις και δη το πρώτο (κατασχετήριο) τη διαδικαστική πράξη της κατασχέσεως και το δεύτερο (δήλωση) την όμοια της παραίτησεως.

30. Βλ. για την έννοια της ευνοϊκής δικονομικής κατάστασης, *Δελγκωστόπουλο*, «Η αυτονομία της βουλήσεως», σελ. 151.

31. *Σινανιώτης*, Ερμ. ΚΠολΔ, άρθρ. 294, σελ. 171.

32. *Μπέης*, Η ανίσχυρος, σελ. 98, ο ίδιος Δ. 1.543.

33. *Μπέης*, ό.π.

Ενώ όμως, εκ πρώτης όψεως, οι δύο αυτές διαδικαστικές πράξεις εμφανίζουν ομοιότητα, προσεκτική παρατήρηση πείθει, πως το εννοιολογικό περιεχόμενο της μιας βρίσκεται σε πλήρη αντιστροφή προς το περιεχόμενο της άλλης, με την έννοια ότι οδηγούν, η μεν κατάσχεση στη *δέσμευση*, η δε παραίτηση στην *αποδέσμευση* του κατασχεθέντος περιουσιακού στοιχείου. Με άλλα λόγια η παραίτηση είναι η ανεστραμμένη όψη της κατάσχεσης.

Ειδικότερα, με την επιβολή της κατασχέσεως ζητείται η παροχή δικαστικής προστασίας με τη μορφή της αναγκαστικής εκτελέσεως, που έχει ως συνέπεια την υλική και νομική δέσμευση του κατασχεθέντος περιουσιακού στοιχείου (πρβλ. 984 ΚΠολΔ).

Αντίθετα με την παραίτηση απελευθερώνεται το κατασχεθέν από την υλική και νομική δέσμευση και αίρονται οι ανωτέρω έννομες, συνέπειες τόσο ως προς τον καθού, όσο και ως προς τον τρίτο, η δε κατάσχεση θεωρείται ως μη γενόμενη, αλλά μόνο ως προς τις έννομες συνέπειες.

Η κατά τα αμέσως ανωτέρω δέσμευση επέρχεται από την επιβολή της κατασχέσεως, δηλαδή από της επιδόσεως του κατασχετηρίου στον τρίτο, αφ' ης θεωρείται κατά την κρατούσα άποψη, ότι ολοκληρώνεται η κατάσχεση³⁴, συγχρόνως δε καθίσταται και μεσεγγυούχος, με ό,τι αυτό συνεπάγεται (πρβλ. και άρθρο 177 ΠΚ), ανεξάρτητα αν επιδόθηκε το κατασχετήριο στον καθού.

Η εκ του άρθρου 983.2 ΚΠολΔ επιβαλλόμενη επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού, και μάλιστα επί ποινή ακυρότητας, αποτελεί στοιχείο του κύρους της κατάσχεσης.

Με άλλα λόγια, οι έννομες συνέπειες, που επάγονται οι πιο πάνω δύο επιδόσεις δρουν «αυτοτελώς»³⁵ και όχι σωρευτικώς, που σημαίνει πως δεν τελούν σε σχέση αλληλεξαρτήσεως.

Όπως αναφέρθηκε προ ολίγου, η δήλωση παραιτήσεως συνεπάγεται την αποδέσμευση του κατασχεμένου περιουσιακού στοιχείου, από την υλική και νομική δέσμευση που είχε επέλθει ως συνέπεια της κατασχέσεως.

Η αποδέσμευση, για την οποία γίνεται λόγος, έχει ως άμεση συνέπεια την επανάκτηση, από μεν τον καθού της ικανότητας ασκήσεως της εξουσίας της ελεύθερης διαθέσεως του κατασχεμένου αντικειμένου (π.χ. εκχώρηση), από δε τον τρίτο της δυνατότητας ασκήσεως των δικαιωμάτων (π.χ. συμψηφισμός με μεταγενέστερη απαίτησή του) και υποχρεώσεών του (π.χ. εξόφληση προς τον καθού της οφειλής του).

---

34. Οι διάφορες απόψεις παρατίθενται στο Δίκαιο της Αναγκαστικής εκτελέσεως II, της Γέσιου - Φαίτση, II, 2001, σελ. 751, υποσ. 510-514.

35. Έτσι, Μπέης, Δ. 28, 399. Βλ. ακόμη, Ποδηματά, Ζητήματα από την κατάσχεση στα χέρια τρίτου κατά τον ΚΕΔΕ, ΕλλΔ/νη, 2000 (41), σελ. 1521, υποσ. 21, 22.

Περαιτέρω, σχετικά με τη δήλωση παραιτήσεως γεννιούνται τα ερωτήματα:

α) Για τη δήλωση παραιτήσεως πρέπει να τηρηθεί ωρισμένος τύπος και σε καταφατική απάντηση ποιος πρέπει να είναι αυτός, και

β) Ποιο είναι το χρονικό σημείο ενάρξεως των εννόμων συνεπειών της παραιτήσεως. Συγκεκριμένα αναρωτιέται κανείς, από πότε αρχίζουν οι συνέπειες αυτές, μήπως από την επίδοση της δηλώσεως παραιτήσεως προς τον τρίτο, ή προς τον καθού ή μετά την επίδοση και προς τους δύο.

ΙΧ. Ο τύπος της δηλώσεως παραιτήσεως

Αναφορικά με το πρώτο ερώτημα, πρέπει να ειπωθεί, ότι, στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δεν υφίσταται διάταξη που να καθιερώνει τον τύπο της δηλώσεως παραιτήσεως από κατάσχεση που έχει επιβληθεί στα χέρια τρίτου.

Η ύπαρξη του κενού τούτου, αποτελεί το λογικώς επόμενο της παντελούς ελλείψεως διατάξεως, στον πιο πάνω Κώδικα, που να ρυθμίζει το θέμα της παραιτήσεως, γενικά, από κατάσχεση.

Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο και για την παραίτηση από τις διαδικαστικές πράξεις της διαγνωστικής δίκης, για τις οποίες ο Κώδικας έχει καθιερώσει πανηγυρικό τύπο (ΚΠολΔ 294).

Κατά τη διδασκαλία³⁶ ο δικαιολογητικός λόγος της καθιερώσεως πανηγυρικού είναι η ύπαρξη «αντικειμενικώς δεδομένου και ασφαλούς στοιχείου περί του ότι έλαβεν χώραν (σ.σ. η παραίτηση) και κατάργησε την εκκρεμοδικίαν».

Αλλά και στην περίπτωση της παραιτήσεως από κατάσχεση, που έχει επιβληθεί στα χέρια τρίτου, η χρησιμότητα του περί ου πρόκειται στοιχείου συνίσταται στη δυνατότητα π.χ. αποδείξεως της δηλώσεως παραιτήσεως, σε περίπτωση που ήθελε τεθεί υπό αμφισβήτηση η νομιμότητα τυχόν γινομένης πράξεως, από αυτές που σε αντίθετη περίπτωση θα απαγορεύονταν να ενεργηθεί (πρβλ. άρθρ. 984 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ).

Ύστερα από αυτά που ειπώθηκαν στα αμέσως προηγούμενα γίνεται αντιληπτό, ότι και στην περίπτωση της παραιτήσεως από αναγκαστική κατάσχεση στα χέρια τρίτου, όπως και στην περίπτωση της παραιτήσεως από διαδικαστικής πράξεως της κοινής Πολιτικής Δικονομίας (294 ΚΠολΔ), συντρέχει ο αυτός νομοθετικός λόγος, ο οποίος υποχρέωσε, θα έλεγε κανείς, το νομοθέτη να θέσει διατάξεις στον ΚΠολΔ (294 ΚΠολΔ), με σκοπό την ευχερή απόδειξη της παραιτήσεως που τυχόν έλαβε χώρα, για διαφορετικούς, βέβαια, λόγους η κάθε μία.

Συνακόλουθα, πειστικά θα μπορούσε να υποστηριχθεί, πως και στην προκειμένη περίπτωση έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 294, σε συνδυασμό με τις όμοιες του άρθρ. 299 ΚΠολΔ, αναλόγως προσαρμοζόμενες, προς την ιδιαιτερότητα

36. Μπέης, ό.π.

της φύσεως και του χαρακτήρα της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, και της δηλώσεως παραιτήσεως, ως διαδικαστικών πράξεων της εξώδικης διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως³⁷. Έτσι, δεν νοείται π.χ. δήλωση παραιτήσεως καταχωριζόμενη στα πρακτικά (άρθρ. 294), ούτε και αναφορά του δικαστηρίου «ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη ή διαδικαστική πράξη» (άρθρ. 118.1), δοθέντος ότι, στην περίπτωση που πρόκειται περίπτωση δεν ανοίγεται δίκη. Συνακόλουθα, η παραίτηση του κατασχόντος θα γίνει με εξώδικη δήλωση του κατασχόντος, ή κατ' άλλη ορθή γνώμη και με συμβολαιογραφικό³⁸, που πρέπει να κοινοποιηθεί, κυρίως και πρωτίτως προς τον τρίτο και κατά δεύτερο λόγο προς τον καθού η κατάσχεση.

Ακόμη πρέπει να ειπωθεί ότι, σύμφωνα με τα ορθώς υποστηριζόμενα στην επιστήμη³⁹, η τήρηση, του διαδικαστικού τύπου δεν ανάγεται σε θεμέλιο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως, αλλά αποτελεί απλώς όρο για την ενέργειά της.

Σ' αυτή την ερμηνευτική εκδοχή, όσον αφορά την κύρωση του διαδικαστικού τύπου, βρίσκει έρεισμα η παροχή δυνατότητας στον επισπεύδοντα, αλλά και σε οποιοδήποτε δανειστή, που εμφανίζεται μετά την παραίτηση⁴⁰, να επιβάλλει νέα έγκυρη κατάσχεση.

Χ. Το χρονικό σημείο ενάρξεως των έννομων συνεπειών της δηλώσεως παραιτήσεως

Το δεύτερο ερώτημα αναφέρεται στο χρονικό σημείο επελεύσεως των συνεπειών της επίμαχης παραιτήσεως.

Το ζήτημα τούτο πρέπει να ερευνηθεί υπό το φως της απαντήσεως που δόθηκε, στο θέμα το αφορόν στο χρονικό σημείο ενάρξεως των συνεπειών, που επέρχονται με την επιβολή της κατασχέσεως σε βάρος του καθού και του τρίτου.

Όπως έχει ήδη ειπωθεί, οι έννομες συνέπειες που επιφέρουν οι επιδόσεις του κατασχετηρίου στον καθού και τον τρίτο διακρίνονται για την νομική τους αυτοτέλεια.

Κατά μία, ορθή άποψη, η αυτοτέλεια για την οποία γίνεται λόγος, οφείλεται «στο σύστημα του άρθρου 984, προκειμένου να αποφευχθούν συμπαιγνίες μεταξύ οφειλέτη και του τρίτου, κατά το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, από την πρώτη ως τη δεύτερη επίδοση».

Ο σκοπός της καθιερώσεως του προαναφερθέντος συστήματος συνίσταται στην εξασφάλιση του δικαιώματος του επισπεύδοντος δανειστή⁴¹ που απορρέει από την κατάσχεση.

Εύκολα νομίζουμε μπορεί να διαπιστώσει κάποιος, από τις σκέψεις που προη-

37. Μπέης, παρατηρήσεις κάτω από την ΕφΑθ 2327, Δ.Ι. 538 επ. και Μπρίνια, Αναγκ. Εκτέλ. τόμ. 5, β' έκδ., 1982, σελ. 2185.

38. Μπρίνια, Αναγκαστική εκτέλεσις, τόμ. Ε', 1982, σελ. 2183, υποσημ. 11.

39. Χ. Απαλλαγική, Επαναφορά και Αποζημίωση, 1994, σ. 219 και υποσημ. 11.

40. Πίψου, Η αναγγελία, σελ. 437.

41. Γέσιου - Φαλτσή, ό.π.

γήθηκαν, ότι «η αποφυγή συμπαιγνιών μεταξύ οφειλέτη και τρίτου» καθώς και «η εξασφάλιση του δικαιώματος του κατασχόντος» αποτελούν τα δύο σκέλη του σκοπού που ανάγκασε το νομοθέτη στην καθιέρωση του συστήματος του άρθρου 984 ΚΠολΔ, όσον αφορά στην έλλειψη οποιασδήποτε μορφής αλληλεξαρτήσεως των επιδόσεων προς τον καθού η κατάσχεση και τον τρίτο (άρθρ. 983, σε συνδ. με το άρθρ. 984 παραγ. 1 και 2 ΚΠολΔ), παρατηρούμε τα ακόλουθα:

Στην περίπτωση της επίμαχης παραιτήσεως, ζήτημα συμπαιγνιών μεταξύ εκείνου εναντίον του οποίου γίνεται η κατάσχεση και του τρίτου, δεν είναι νοητό να υπάρξει.

Εξ άλλου, ως είναι αυτονόητο, δεν είναι επιτρεπτό να γίνεται λόγος και περί εξασφάλισης του δικαιώματος του κατασχόντος, που απορρέει από την κατάσχεση, καθόσον στην προκειμένη περίπτωση έχουμε *απώλεια του δικαιώματος του κατασχόντος δανειστή με τη βούλησή του*.

Κατά συνέπεια, ουδενός από τα πρόσωπα, που συνιστούν και τους φορείς της έννομης σχέσης της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου τα συμφέροντα είναι δυνατό να εκτεθούν σε οποιοδήποτε κίνδυνο.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις σκέψεις που εκτέθηκαν στα αμέσως προηγούμενα, πρέπει να γίνει δεκτό, ότι η άρση των συνεπειών της παραιτήσεως επέρχεται από και δια της επιδόσεώς της προς τον τρίτο, στα χέρια του οποίου, ως μεσεγγυούχου, βρίσκεται το κατασχεμένο περιουσιακό στοιχείο. Συνεπώς χωρίς τη δική του (τρίτου) παρεμβολή καθίσταται ανέφικτη η υλοποίηση της οποιασδήποτε μορφής διαθέσεως του κατασχεμένου.

Η επίδοση της δηλώσεως παραιτήσεως προς τον καθού η κατάσχεση, εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχει κάποιο δικονομικό αντίκρυσμα, που συνίσταται στην άρση των απαγορεύσεων (άρθρ. 984 ΚΠολΔ), με τις οποίες βαρύνεται εξαιτίας της κατασχέσεως. Προσεκτικότερη όμως παρατήρηση πείθει, πως η επίδοση προς τον τρίτο, φρονούμε ότι έχει ως αυτόθροο συνέπεια και την άρση των συνεπειών, για τις οποίες πρόκειται και ως προς τον καθού.

Με άλλα λόγια, η επανάκτηση εκ μέρους του καθού του δικαιώματός του, προς διάθεση του κατασχεμένου περιουσιακού του στοιχείου, ουσιαστικώς, καλύπτεται με μόνη την επίδοση της δηλώσεως παραιτήσεως προς τον τρίτο.

Πράγματι, σύμφωνα με το νόμο, απαγορεύεται, για μεν τον καθού η κατάσχεση «η διάθεση του κατασχεμένου» (984.1 ΚΠολΔ), για δε τον τρίτο «η διάθεση σε τρίτους του κατασχεμένου» (984.2 ΚΠολΔ).

Δικαιολογημένα λοιπόν, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως νομική παραδοξολογία, αν ήθελε γίνει δεκτό, ότι ο μεν τρίτος από της επιδόσεως σ' αυτόν της δηλώσεως παραιτήσεως, να δύναται να διαθέσει σε τρίτους το κατασχεμένο και να απαγορεύεται στο δανειστή του τρίτου (καθού η κατάσχεση) ή εν λόγω δυνατότητα, (διάθεσεως προς τρίτους).

Συνακόλουθα, αρκεί η προς τον τρίτο επίδοση της δηλώσεως παραίτησεως, προκειμένου να επέλθει η αναδρομική άρση των συνεπειών τούτης (παραίτησης), τόσο για τον τρίτο, όσο και για τον καθού.

Βεβαίως, ο κατασχών δεν εμποδίζεται να επιδόσει τη δήλωση παραίτησεως (του) και προς τον καθού, για την οποία μάλιστα δεν τίθενται χρονικοί περιορισμοί, αλλά ούτε και επιβάλλεται κάποιας μορφής κύρωση, για τυχόν παράλειψή της.

Η επίδοση όμως αυτή θα έχει μάλλον πληροφοριακό χαρακτήρα για τον καθού, περί της παραίτησεως που έλαβε χώρα και δεν έχει την έννοια, ότι γίνεται για να του παρασχεθεί η δυνατότητα να διαθέσει αυτός (ο καθού) το κατασχεμένο.

Δεν αποκλείεται, στις παραπάνω σκέψεις να αντιπαρατηρήσει κάποιος ότι αφού ο τρίτος και ο οφειλέτης του κατασχόντος βαρύνονται με την ίδια υποχρέωση, δηλ. με την απαγόρευση διάθεσης του κατασχεμένου προς τα αυτά πρόσωπα δηλ. τους τρίτους, γιατί να μη μπορεί να ισχύσει και το αντίστροφο.

Με άλλα λόγια γεννιέται το ερώτημα, γιατί να μην αρκεί μόνη η επίδοση προς τον καθού της δηλώσεως παραίτησεως και με αυτή να καλύπτεται και ο τρίτος.

Ένα τέτοιο επιχειρήμα, ενώ από πρώτης απόψεως φαίνεται πειστικό, στην πραγματικότητα δεν είναι ισχυρό. Και εξηγούμεστε: Όπως έχει ειπωθεί, το κατασχεμένο περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στα χέρια του τρίτου, με την ιδιότητά του ως μεσεγγυούχου (984.3 ΚΠολΔ). Κατά λογική λοιπόν συνέπεια επιβάλλεται, θα έλεγε κάποιος, να γίνει επίδοση της δηλώσεως, περί ης πρόκειται, και σ' αυτόν.

Γιατί δεν πιστεύουμε ότι μπορεί να βρεθεί «τρίτος» που να προβεί σε διάθεση, χωρίς να του επιδοθεί η δήλωση παραίτησεως, και μάλιστα όταν γνωρίζει ότι βαρύνεται με τις απαγορεύσεις του άρθρου 984.2 ΚΠολΔ και τις βαρύτατες αστικής (832, σε συνδ. με 18 823-825 ΑΚ) και ποινικής (177 ΠΚ) φύσεως ευθύνες του μεσεγγυούχου.

Συνακόλουθα, η επίδοση της δηλώσεως παραίτησεως στον καθού έχει μόνο τυπική, ενώ στερείται ουσιαστικής σημασίας.

XI. Τα εννοιολογικά στοιχεία της δηλώσεως παραίτησεως

Ως προς τα εννοιολογικά στοιχεία της δηλώσεως παραίτησεως παρατηρούμε τα ακόλουθα:

Η δήλωση παραίτησεως πρέπει να είναι έγγραφη, σαφής, ρητή και καθαρή, δηλ. απαλλαγμένη όρων και αιρέσεων, έτσι ώστε να μη καταλείπεται στον τρίτο καμία αμφιβολία, ούτε να αναγκάζεται να προέρχεται σε συναγωγή συμπερασμάτων, εξ άλλων συναφών διαδικαστικών πράξεων του ίδιου επισπεύδοντος κατά του αυτού τρίτου και για την ίδια απαίτηση, περί του αν το περιεχόμενό της ανταποκρίνεται προς την αληθή βούληση του παραιτουμένου δανειστή (κατασχόντος)⁴².

42. Πρβλ. όμως και *Γέσιου - Φαλτσή*, ό.π. σελ. 774, όπου γράφει: «Η κατάσχεση της ίδιας απαιτήσεως από τον ίδιο δανειστή υπέρ της ίδιας απαιτήσεως επίσης δεν αποκλείεται. Αυτό ισχύει όχι μόνο

Με τον τρόπο αυτό κατοχυρώνεται η θέση του τρίτου, με την έννοια, ότι του παρέχεται η δυνατότητα αποδείξεως της παραιτήσεως που έλαβε χώρα, σε περίπτωση που ήθελε τεθεί υπό αμφισβήτηση η νομιμότητα και ορθότητα της υπ' αυτού τυχόν γινωμένης, μετά βεβαίως την παραίτηση, πράξεως, από αυτές που σε αντίθετη περίπτωση θα απαγορεύονταν να ενεργηθεί (πρβλ. 984.2 και 3 ΚΠολΔ).

Έτσι διασφαλίζεται η νομιμότητα της συμπεριφοράς του τρίτου, μέσα στα πλαίσια της ως άνω διατάξεως. Γιατί δεν είναι επιτρεπτό ο τρίτος να εκτίθεται στους αστικής και ποινικής φύσεως κινδύνους, που επισύρει η παράβαση των ως άνω διατάξεων του άρθρου 984 παρ. 2 και 3 ΚΠολΔ.

Είναι ανάγκη να ληφθεί μέριμνα, θέμα το οποίο δεν απασχόλησε τον νομοθέτη του ΚΠολΔ, για τη διαφύλαξη συμφερόντων του τρίτου. Μάλιστα, το ζήτημα παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις, αν αναλογισθεί κανείς πως αυτός (τρίτος), μέσα στην τριπρόσωπη σχέση της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, είναι το πλέον βαρυμένο πρόσωπο, αν και «παντελώς αμέτοχον στη σχέση μεταξύ κατασχόντος και δανειστού του τρίτου⁴³», «μη έχον συνήθως έννομον συμφέρον εις την υπόθεσιν⁴⁴», αφού δεν έχει προϋπάρξει «δεσμός δικαίου μεταξύ του επισπεύδοντος και του προσώπου αυτού (σ.σ. του τρίτου)», «εναντίον του οποίου στρέφεται η εκτέλεσις δυνάμει μόνης της ιδιωτικής βουλήσεως του κατασχόντος⁴⁵». Πιο απλά, γίνεται λόγος για τον τρίτο, τον κατά κανόνα «αδαή και άπειρον των δικαστικών πραγμάτων⁴⁶» τον εμπλεκόμενο αναγκαστικώς στη στριφνή, δυσπρόσιτο και χρονοβόρο διαδικασία πλειστηριασμού του κατασχεθέντος στα χέρια του κινητού πράγματος (988.2 ΚΠολΔ).

Όσον αφορά στη *σιωπηρή παραίτηση*, αυτή, θεωρούμενη από μια γενικότερη άποψη δεν είναι νοητό να αποκλεισθεί, γιατί μία τέτοια θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος, δικαίως θα θεωρούνταν ως ανεπίτρεπτη επέμβαση στην αυτονομία της βουλήσεως του επισπεύδοντος την εκτέλεση δανειστή.

Ειδικότερα, στην περίπτωση της αναγκαστικής κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, το ζήτημα της σιωπηρής παραίτησης, δημιουργεί πολλούς, ποικίλους και δυσχερείς προβληματισμούς.

Πράγματι, στην προκειμένη περίπτωση γεννιέται το ερώτημα: Η εγκατάλειψη από τον κατασχόντα, του δικαιώματός του προς συνέχιση της διαδικασίας της ανα-

---

όταν έχει προηγηθεί ρητή παραίτηση του επισπεύδοντος από την πρώτη κατάσχεση, αλλά και όταν δεν έχει υπάρξει τέτοια, διότι με την επιβολή της νέας κατασχέσεως υπέρ της ίδιας απαιτήσεως τεκμαίρεται η σιωπηρή παραίτηση του κατασχόντος από την προηγούμενη».

43. Ράμμος, Δ.3.85, *Γέσιου - Φαλτή*, ό.π., σελ. 680, υποσ. 99.

44. Ράμμος, *Εγχειρίδιον*, γ', 1982, παρ. 467, σελ. 1635.

45. *Κεραμεύς*, Γνωμοδ. ΝοΒ 19(1979), σελ. 1093 (1094).

46. *Φραγκίστας*, Δικ. Αναγκ. Εκτελ. Β' (Παραδόσεις, με επιμέλεια *Γέσιου - Φαλτή*, σελ. 50) και *Γέσιου/Φαλτή*, Δικ. Αναγκ. Εκτελ. Τόμ. β', 2001, σελ. 789.

γκαστικής κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, με τελικό σκοπό την ικανοποίηση της απαιτήσεώς του, περί ης η κατάσχεση, αποτελεί το καθοριστικό στοιχείο, το οποίο επιτρέπει να εκληφθεί η συμπεριφορά αυτή του κατασχόντος ως σιωπηρή παραίτηση;

Ένα τέτοιο στοιχείο θα ήταν, επί ρητής ή πλασματικής αρνητικής δηλώσεως του τρίτου, η παράλειψη από τον κατασχόντα να ασκήσει το ένδικο βοήθημα της κατ' αυτής (δηλώσεως) ανακοπής, εντός της υπό του άρθρου 986 ΚΠολΔ προβλεπόμενης 30ήμερης δικονομικής προθεσμίας ενέργειας. Σε μια τέτοια περίπτωση, εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, οπότε και επέρχεται έκπτωση από του δικαιώματος ασκήσεώς της⁴⁷, εύλογα νομίζουμε θα μπορούσε να οδηγηθεί κάποιος στο συμπέρασμα, πως η συμπεριφορά αυτή του κατασχόντα δανειστή συνιστά σιωπηρή παραίτηση.

Στην περίπτωση όμως της παραίτησεως από την αναγκαστική κατάσχεση στα χέρια τρίτου, δεν υφίσταται θετική διάταξη, η οποία, είτε να επιβάλλει την υποχρέωση τηρήσεως κάποιας δικονομικής προθεσμίας ενέργειας, είτε να καθορίζει τη χρονική διάρκεια ισχύος της εν λόγω κατασχέσεως⁴⁸, έτσι ώστε μετά την άπρακτη παρέλευση των προθεσμιών αυτών, να μπορεί να εκληφθεί η αδιαφορία του κατασχόντος προς υλοποίηση της κατασχέσεώς του ως σιωπηρή παραίτηση.

Από τις σκέψεις που εκτέθηκαν, μπορεί να καταλήξει κάνει στο συμπέρασμα, πως *σιωπηρή* θεωρείται η παραίτηση, μόνο στην περίπτωση που υφίστανται στο νόμο, χρονικοί περιορισμοί για την ενέργεια εκείνων των πράξεων, που έχουν ως τελικό σκοπό την ικανοποίηση της απαιτήσεως για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση⁴⁹.

Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, δεν είναι επιτρεπτό, τα άλλα (δύο) πρόσωπα, που συνθέτουν την τριπρόσωπη σχέση της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, να είναι υποχρεωμένα να προέλθουν στη συναγωγή συμπερασμάτων, εξ άλλων συναφών διαδικαστικών ή εξώδικων πράξεων του κατασχόντος, ερμηνεύοντας την προαναφερθείσα απραξία του κατασχόντος, ως τεκμαιρόμενη σιωπηρή παραίτηση.

Περαιτέρω πρέπει να ειπωθεί, πως για την παραίτηση που γίνεται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο, αρκεί η γενική πληρεξουσιότητα και δεν απαιτείται ειδική εντολή, όπως επί παραίτησεως από το επίδικο δικαίωμα.

Κατά τα λοιπά, η δήλωση παραίτησεως, ως δικόγραφο της αναγκαστικής εκτε-

47. Γέσιου - Φαλτσή, ό.π. Β΄, σελ. 836.

48. Βλ. Αναλυτικότερα για το δυσχερές θέμα της ελλείψεως καθορισμού της χρονικής διάρκειας ισχύος της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, *Καστριώτη*, Δ.11.76, όπου και διαφορετικές απόψεις των *Μπέη* και *Μπρίνια*.

49. Πρβλ. ΑΠ 893/1983 που δέχεται πως από τα άρθρα 294-299 ΚΠολΔ, «συνάγεται ότι η παραίτησις από του δικαιώματος της ασκήσεως της εκ του άρθρου 933 του αυτού Κώδικος ανακοπής κατά της εκτελέσεως δύναται να λάβη χώραν *ρητώς* (297), ή σιωπηρώς, δια τοιούτων όμως εις την τελευταίαν περιπτώσιν, αναμφισβητήτων πράξεων, εκ των οποίων συνάγεται αναγκαίως ο περί παραίτησεως σκοπός».

λέσεως, πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 118 ΚΠολΔ⁵⁰, αναλόγως προσαρμοζόμενα προς τις ιδιαιτερότητες της φύσεως και του χαρακτήρα της δηλώσεως παραιτήσεως, ως διαδικαστικής πράξεως της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως.

XII. Η παραιτήση του καθού η κατάσχεση από του δικαιώματος προσβολής, ως άκυρης, της αναγκαστικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου

Και ως προς το ζήτημα της παραιτήσεως του καθ' ου η κατάσχεση, από του δικαιώματος του, (ΚΠολΔ 933), να προσβάλλει ως άκυρη, την αναγκαστική κατάσχεση, που επιβλήθηκε στα χέρια τρίτου, υφίσταται κενό στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Αυτόματα, λοιπόν, ανακύπτει το ερώτημα:

Με ποιο τρόπο θα γίνει η πλήρωση του κενού τούτου;

Καταρχάς, πρέπει να ειπωθεί, ότι όσον αφορά, την παραιτήση από του περι ου πρόκειται δικαιώματος, δεν τίθενται περιορισμοί από το νόμο.

Τούτο δίνει καταρχήν, το δικαίωμα να υποστηριχθεί η άποψη, ότι αφού δεν απαγορεύεται, άρα επιτρέπεται η άσκηση του δικαιώματος τούτου⁵¹. Αλλά, ως γνωστό, «το επιχείρημα εξ αντιδιαστολής είναι το πιο επισφαλές»⁵².

Για το λόγο αυτό θεωρούμε, πως η απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, πρέπει να αναζητηθεί στο σκοπό της αναγκαστικής εκτελέσεως, που αποτελεί και το σκοπό της αναγκαστικής κατασχεσεως στα χέρια τρίτου.

Κατά τη διδασκαλία, κύριος και πρώτιστος, που αποτελεί και την πεμπουσία της αναγκαστικής εκτελέσεως, και που στηρίζεται στη Συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή του άρθρου 20 του Συντάγματος, είναι «η πλήρης, γρήγορη και κατά το δυνατό ολιγοδάπανη ικανοποίηση των δανειστών»⁵³, η κατ' άλλη ταυτόσημη διατύπωση «η κατά το δυνατόν αυτούσια και πλήρης ικανοποίηση της εκτελεστέας αξιώσεως»⁵⁴.

50. Βλ. και Μπρίνια, Αναγκ. Εκτελ. Β' εκδ., 1978, τόμ. 1ος, σελ. 15 και την εκεί παραπομπή (αριθμ. 30), όπου γράφει ότι: «Ο έγγραφος τύπος των διαδικαστικών πράξεων, που επιχειρούνται υπό των διαδίκων ή των πληρεξουσίων των είναι το δικόγραφο, υποκειμενον κατά βάσιν εις την ρύθμισιν του άρθρου 118».

51. Κατά τον Ράμμο, Εγχειρίδιο, τόμ. γ', 1982, σελ. 1718, «τα δικαιώματα και αι απαιτήσεις, δια την ικανοποίησιν των οποίων επισπεύδονται και λαμβάνει χώραν αναγκαστική εκτέλεσις, είναι, δεδομένου ότι πηγάζουν εξ εννόμων σχέσεων του ιδιωτικού κατά κανόνα δικαίου, απαλλοτριωτά. Ως εκ τούτου δεν θα δύναται να θεωρείται ανίσχυρος ή άκυρος ουσιαστικώς η παραιτήση από των συνεπειών των ελαττωμάτων της αναγκαστικής εκτελέσεως. Η λύσις αυτή όμως θα πρέπει να γίνεται δεκτή μετ' επιφυλάξεων εκάστοτε, και μόνον εφ' όσον συντρέχουν ωρισμένα προϋποθέσεις».

52. Βλ. αντί πολλών, Απ. Γεωργιάδη, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, Β' εκδ., 1997, παρ. 6/17, σελ. 54 (55).

53. Γέσιου - Φαλσιή, Δικ. αναγκ. εκτελέσεως, τόμ. Β', σελ. 13 επ.

54. Ευαγγελία Ποδημάτα, «Ζητήματα Εφαρμογής των άρθρων 933 και 936 ΚΠολΔ», 1991, σελ. 52 και υποσ. 95, όπου και εξαντλητική παράθεση της Ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας.

Εξ άλλου, ο νομοθέτης μερίμνησε και για την προστασία του οφειλέτη, από τυχόν αυθαίρετες ενέργειες των δανειστών του. Για το λόγο τούτο τον εξόπλισε με διάφορα μέσα άμυνας, που εκφράζονται, κυρίως, στα άρθρα 953, 982, 2, 933 ΚΠολΔ, 281 ΑΚ κ.ά. Το δραστηκότερο από τα μέσα άμυνας του οφειλέτη, είναι αυτό που εδράζεται στο άρθρο 933 ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται και στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου⁵⁵ και που παρέχει τη δυνατότητα στον οφειλέτη - καθού η κατάσχεση να προβάλλει ενστάσεις⁵⁶, κατά της εναντίον του επισπευδόμενης αναγκαστικής εκτελέσεως, με σκοπό τη ματαίωσή της.

Και με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται εξισορρόπηση των αντικρουόμενων συμφερόντων μεταξύ δανειστή και οφειλέτη⁵⁷.

Παρατηρούμε λοιπόν, ότι μετά την επιβολή της κατασχέσεως, στα χέρια τρίτου, ο καθού αποκτά την εξουσία «να εναντιωθεί στις άκυρες πράξεις εκτελέσεως και να ζητήσει την ακύρωσή τους»⁵⁸.

Ύστερα από τις σκέψεις που εκτέθηκαν στα αμέσως προηγούμενα, φρονούμε, πως δεν μπορεί να υφίσταται, κατά κανόνα, κώλυμα παραιτήσεως από του «κεκτημένου» ιδιωτικού δικαιώματος⁵⁹ του καθού, προς άσκηση αντιρρήσεων που απορρέουν από το άρθρο 933 ΚΠολΔ.

Η κατά τα ανωτέρω όμως δυνατότητα παραιτήσεως, τελεί υπό την απαραίτητη προϋπόθεση, να μη θίγονται «δικαιώματα ή έννομα συμφέροντα άλλων προσώπων» και στην προκειμένη περίπτωση των διαδίκων της διαδικασίας της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου⁶⁰.

Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα, θα πρέπει να γίνει, όπως και στην προηγούμενη περίπτωση, διάκριση μεταξύ μεμονωμένης κατασχέσεως και συρροής κατασχέσεων.

Πράγματι, εάν μετά την πρώτη κατάσχεση, δεν επακολουθήσουν και άλλες κατασχέσεις, δηλ. όταν υπάρχει μια μόνο κατάσχεση χρηματικής απαιτήσεως, ο καθού δύναται να παραιτηθεί του περί ου πρόκειται δικαιώματος. Για την παραίτηση τούτη δεν απαιτείται συναίνεση από οποιονδήποτε γιατί ουδενός τα συμφέροντα θίγονται, αλλά απλώς επέρχεται απώλεια του δικαιώματος του καθού με τη βούλησή του.

Αλλά και επί συρροής κατασχέσεων, ο οφειλέτης εναντίον του οποίου στρέφεται η κατάσχεση, μπορεί ακινδύνως για τα συμφέροντα των λοιπών, μετά την πρώ-

55. Γέσιου - Φαλτσή, Δικ. αναγκ. εκτελέσεως, τόμ. Β΄, σελ. 13 επ.

56. Βλ. αναλυτικά για τις ενστάσεις αυτές, Ποδηματά, ό.π., σελ. 18, 19 και Γέσιου - Φαλτσή, ό.π., σελ. 113, 152 επ., Απαλαγάκη, Επαναφορά και αποζημίωση, 1994, σελ. 23.

57. Βλ. αντί άλλων, Ε. Ποδηματά, ό.π. σελ. 16 και υποσημ. 3.

58. Ποδηματά, ό.π., σελ. 15.

59. Ράμμος, Εγχειρίδιο, τόμ. 3, 1982 σελ. 1718.

60. Ράμμος, ό.π.

τη κατάσχεση, δανειστών να παραιτηθεί του δικαιώματος να προσβάλλει την κατάσχεση ως άκυρη. Και τούτο γιατί η μη άσκηση αντιρρήσεων (933 ΚΠολΔ) εκ μέρους του καθού η εκτέλεση, δεν αποκλείει τους λοιπούς δανειστές να προτείνουν, καθέννας ξεχωριστά «εξ ιδίου δικαίου», την ακυρότητα, για το λόγο ότι κάθε μία από τις λοιπές κατασχέσεις έχει νομική αυθυπαρξία (αυτοτέλεια).

Ένα άλλο ζήτημα, που απασχόλησε την επιστήμη είναι το πότε πρέπει να λάβει χώρα η παραίτηση για να είναι ισχυρή.

Και συγκεκριμένα γεννήθηκε, το ερώτημα, εάν είναι ισχυρή η παραίτηση «εκ των προτέρων», δηλαδή πριν από την επιβολή της κατασχέσεως, ή «εκ των υστέρων», ήτοι μετά την επιβολή της κατασχέσεως, που συνεπάγεται τη συντέλεση της ακυρότητας.

Σύμφωνα με τα υποστηριζόμενα στην επιστήμη, η απάντηση στα ανωτέρω ερωτήματα πρέπει να αναζητηθεί, όσον αφορά στην πρώτη περίπτωση, στη φύση των διατάξεων, που διέπουν τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως και στη δεύτερη περίπτωση στη λειτουργία της δικονομικής ακυρότητας.

Και ως προς τη φύση των διατάξεων που διέπουν τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, γίνεται δεκτό⁶¹ ότι αυτές είναι, αν όχι όλες στο σύνολό τους, οπωσδήποτε όμως οι θεμελιώδεις και βασικές, δημοσίας τάξεως και αποτελούν αναγκαστικό δίκαιο.

Οι κανόνες αυτοί, σύμφωνα με ορθή άποψη⁶², δεν αποσκοπούν μόνο στην προστασία του ατομικού συμφέροντος του καθού η εκτέλεση, αλλά κυρίως προς προστασία των συμφερόντων της κοινωνικής ολότητας και προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποκλειστεί «η δυνατότητα εκμεταλλεύσεως των αδυνάτων», οι οποίοι τις περισσότερες φορές, υπό την επίρεια των αναγκών τους, θα ήσαν υποχρεωμένοι να υποκύπτουν στις εξαναγκαστικές συμπεριφορές των δανειστών τους.

Συνακόλουθα, δεν δύναται ο οφειλέτης εκ των προτέρων, να παραιτηθεί εγκύτως της προσβολής της κατασχέσεως ως άκυρης, για ελαττώματα της κατασχέσεως που αναφέρονται στο άρθρο 933 παρ. 1 ΚΠολΔ. Γιατί με τον τρόπο αυτό συντελείται πράξη (η παραίτηση), που αντίκειται στους δημοσίας τάξεως απαγορευτικούς κανόνες της αναγκαστικής εκτελέσεως.

61. Ράμμος, Θέμις 25(ΜΔ) 89 επ.

62. Δελγκωστόπουλος, η Αυτονομία, σελ. 327, υποσ. 10α, όπου αναφέρεται και η αντίθετη άποψη του Παπαδόπουλου, (εκτέλεσις, σελ. 56 και 363), Γιδόπουλος, Εκτέλεσις, σελ. 24, που δέχεται και αυτός πως η εκ των προτέρων παραίτηση εκ μέρους του οφειλέτη, δεν είναι δυνατό «να είναι προϊόν ελεύθερης και αβίαστης θέλησης του παραιτουμένου (οφειλέτη), όταν αυτός διατελεί, ως επί το πλείστον υπό την πίεση οικονομικών δυσχερειών, αναγκάζεται ευκόλως να υποκύπτει εις τοιαύτην αξίωσιν του δανειστού». Πρβλ. και Ράμμου, Εγχειρίδιον, 1982, παρ. Γ12, σελ. 1718, που εξειδικεύοντας την περίπτωση, γράφει: «Παραίτησις του καθού η εκτέλεσις από των ελαττωμάτων της αναγκαστικής εκτελέσεως και από της επικλήσεως των προστατευτικών ορισμών του ισχύοντος δικαίου πρέπει να αποκλείεται κατά βάσιν, τουλάχιστον και να θεωρείται ανίσχυρος, εφ' όσον λαμβάνει χώραν εκ των προτέρων».

Εκ των υστέρων όμως, δηλ. αφού συντελεστεί η ακυρότητα, είναι ισχυρή η παραίτηση⁶³ από του δικαιώματος προσβολής ως άκυρης της κατάσχεσης. Στην περίπτωση αυτή πρόκειται πλέον, περί καταργήσεως κεκτημένου ιδιωτικού δικαιώματος του παραιτουμένου, που υπόκειται στην ελεύθερη διάθεσή του⁶⁴.

Η δυνατότητα της εκ των υστέρων παραιτήσεως προκύπτει και από τα αποτελέσματα, της μη προσβολής της ακυρότητας, εντός της υπό του νόμου τασσομένης προθεσμίας (άρθρ. 933 ΚΠολΔ). Πράγματι, ο ΚΠολΔ δεν αναγνωρίζει αυτοδικαίως, επερχόμενες ακυρότητες⁶⁵ αλλά καθιστά αναγκαία την προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτελέσεως. Τούτο έχει την έννοια, ότι αν δεν προσβληθεί θα εξακολουθήσει να παράγει τις οικείες έννομες συνέπειες, δηλ. την υλική και νομική δέσμευση του κατασχεμένου περιουσιακού αντικειμένου.

Αν παραληφθεί η επιδίωξη ακυρώσεως της κατασχεσεως, η δικονομικώς άκυρη πράξη ισχυροποιείται⁶⁶, καθίσταται απρόσβλητη⁶⁷ και ισχυροποιούνται οι επελθούσες έννομες συνέπειες. Μια τέτοια όμως συμπεριφορά του καθού η εκτέλεση συνιστά σιωπηρή παραίτηση, που ενισχύει την άποψη, πως μετά τη συντέλεση της ακυρότητας είναι εφικτή ρητή παραίτηση, δεδομένου ότι και τούτη στο ίδιο (με τη σιωπηρή) οδηγεί αποτέλεσμα.

Η διαφορά μεταξύ ρητής και σιωπηρής παραίτησης συνίσταται στο ότι με την πρώτη περατώνεται το στάδιο κατά το οποίο «ήρτηται» η ακυρότητα, ισχυροποιείται η κατάσχεση και οι εξ αυτής έννομες συνέπειες. Στη σιωπηρή παραίτηση τα ως άνω αποτελέσματα θα επέλθουν μετά την άπρακτη παρέλευση της 15νημέρου προθεσμίας (934 ΚΠολΔ) προς άσκηση ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, κατά του κύρους της κατασχεσεως στα χέρια τρίτου (982 ΚΠολΔ).

63. *Ράμμος*, *Εγχειρίδιον*, γ', σελ. 1719.

64. Κατά τον *Γιδόπουλο*, *Εκτέλεσις*, σελ. 24 «Μεταγενεστέρα παραίτηση, ρητή ή σιωπηρά, της προσβολής εκτελέσεως δύναται εγκύρως να γίνει, και αν η ακυρότης αυτή προέρχεται εκ παραβίασεως διατάξεως δημοσίας τάξεως, εάν η παραίτησις καθ' εαυτήν δεν προσβάλλει την δημοσία τάξιν. Διότι πρόκειται περί παραιτήσεως από κεκτημένου ιδιωτικού δικαιώματος». Κατά τον *Δεληκωστόπουλο*, *Η αυτονομία*, σελ. 363 και υποσ. 219, η ως άνω ερμηνευτική εκδοχή «χρήζει επεξηγήσεως» και τούτο γιατί θεωρεί πως «δεν εξηγείται υπό του συγγραφέως» η φράση «εάν η παραίτησις καθ' εαυτήν δεν προσβάλλει την δημοσίαν τάξιν». Πρβλ. *Μπρίνια*, *Αναγκαστική εκτέλεσις*, τόμ. 5ος, Έκδ. β', 1982, σελ. 2186 (όμοια και σε 2203), όπου γράφει ότι «η παραίτησις από του δικαιώματος προσβολής της κατασχεσεως ως άκυρου δεν ενδιαφέρει την δημόσιαν τάξιν». Και ακόμη πως «η τοιαύτη παραίτησις είναι δυνατόν να γίνει καθ' οιονδήποτε τρόπον και τύπον, ακόμη δε και σιωπηρή». Κατά τον συγγραφέα «ο παραιτούμενος στερείται της δικονομικής δυνατότητος να προσβάλει την κατάσχεσιν, χωρίς όμως η παραίτησις να επιδρά επί της δυνατότητας άλλων παραγόντων της διαδικασίας να προσβάλλουν δι' ανακοπής την κήρυξιν της ακυρότητος της κατασχεσεως».

65. *Κ. Μπέης*, *ΠολΔικ Κεφάλ. ΙΘ'*, σελ. 818, *ο ίδιος*, η ανίσχυρος, σελ. 161, *Σοφιαλίδης*, *δικονομική ακυρότητα*, 1991, σελ. 114, 255, 184 κ.ά., *Μπρίνιας*, *Αναγκ. Εκτέλεσις*, σελ. 285.

66. *Μπέης*, *ό.π.*

67. *Μπέης*, *ό.π.*

Πέρα όμως των ανωτέρω, ισχυρότερο και πειστικότερο επιχείρημα, προκειμένου ο καθού να στηρίζει τη δυνατότητα να παραιτηθεί από το δικαίωμα του να προσβάλλει την κατάσχεση (933 ΚΠολΔ), που επιβλήθηκε, επί απαιτήσεώς του, στα χέρια τρίτου, θεωρούμε πως είναι αυτό που αντλείται από το άρθρο 299 ΚΠολΔ.

Πράγματι, βάσιμα μπορεί να υποστηριχθεί, πως και προκειμένη περίπτωση, όπως ακριβώς και στην προηγούμενη, βρίσκει έδαφος εφαρμογής, η διάταξη του άρθρου 299 ΚΠολΔ, που αναφέρεται στην παραίτηση από τα ένδικα μέσα, η οποία κατ' αναλογία, εφαρμόζεται και επί ενδίκων βοηθημάτων, όπως είναι και η ανακοπή κατά της εκτελέσεως (933 ΚΠολΔ)⁶⁸.

Όπως δε στην αρχή της παρούσας, εξηγήθηκε, η διάταξη αυτή του άρθρου 299, έχει εφαρμογή, κατ' αναλογία δικαίου, και στην αναγκαστική εκτέλεση.

Συνακόλουθα, πρέπει να γίνει δεκτό, πως, μετά τη συντέλεση της ακυρότητας, είναι δυνατή η παραίτηση του καθού από το δικαίωμά του, να προσβάλλει την κατάσχεση και να ζητήσει την ακύρωσή της.

XIII. Ακυρωσία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου για ελαττώματα στη βούληση του κατασχόντος δανειστού

Ως γνωστό, στο ουσιαστικό δίκαιο αναγνωρίζεται η αυτονομία της ιδιωτικής βουλήσεως, ή ιδιωτική αυτονομία, δηλαδή η εξουσία που παρέχει το δίκαιο στο πρόσωπο «να ιδρύει και διαμορφώνει με δήλωση βουλήσεώς του κάθε είδους έννομες σχέσεις, που αναγνωρίζονται από το δίκαιο»⁶⁹. Εάν δε η βούληση αυτή είναι

68. Βλ. Γενικά για την έννοια του ενδίκου βοηθήματος, *Κεραμέα*, Αστ. Δικ. Δικ., 1986, σελ. 439 επ., κατά τον οποίο, όλες (αυτές) οι μορφές προσφυγής στη δικαιοσύνη συνιστούν ένδικα βοηθήματα, (σελ. 440) και *Ράμμο*, εγχειρίδιον, Β', 1990, σελ. 950, υποσ. 1. Πρβλ. όμως και *Μπέη*, Πολ.Δικ. Κεφ. ΣΤ', ο οποίος διαφωνεί ως προς τον αμυντικό χαρακτήρα της ανακοπής, την οποία χαρακτηρίζει «ως μία μορφή διαπλαστικής αγωγής με ακυρωτικό αίτημα». Ειδικότερα για το ένδικο μέσο της ανακοπής *Γέσιου - Φαλτή*, Β', σελ. 4, όπου γράφει: «Πρόκειται κατ' ακριβολογία για δικονομικό διαπλαστικό ένδικο βοήθημα, που έχει σκοπό την ακύρωση της αναγκαστικής εκτελέσεως, εκμηδένιση της εκτελεστότητας του εκτελεστού τίτλου». *Ε. Ποδηματά*, Ζητήματα Εφαρμογής των άρθρων 933 και 936 ΚΠολΔ, 1991, σελ. 15, που χαρακτηρίζει την ανακοπή του άρθρου 933, ως ένδικο βοήθημα όπως αναφέρει στην αμέσως επόμενη σελίδα, «η ανακοπή συνιστά κατ' ουσία άμυνα του ανακόπτοντος κατά της ανακοπτόμενης επιθετικής πράξεως της εκτελέσεως» (σελ. 16 και τις εκεί παραπομπές). Κατά τον *Μιχ. Χατζηπροκοπίου*, Πολιτική Δικονομία, Β', 1990, σελ. 1, Ο όρος «ένδικο βοήθημα» είναι πολύ ευρύς και περιλαμβάνει κάθε αίτηση για παροχή δικαστικής προστασίας.

69. *Ιωάννης Κ. Καρακασάνης*, Η νομική φύση του νόμιμου τύπου της δηλώσεως βουλήσεως, 1980, σελ. 60, *Κ. Φουρκιώτης*, «Το δόγμα της Ελευθερίας περί το συμβάλλεσθαι» Νέον δίκαιον 17 (1961), σελ. 1(2) επ., *Εμμ. Μιχελάκης*, η Αυτονομία της ιδιωτικής βουλήσεως, Ερμ ΑΚ, Εισαγ. Άρθρ. 127-300, αριθμ. 19, *Καράσης*, στον ΑΚ *Γεωργιάδη - Σταθόπουλο*, Εισαγ. Άρθρ. 127-200 αρ. 8, *Α. Σινανιώτης*, Καταδίκη εις δήλωση βουλήσεως, ΕΕΝ 1962, 634, *Ποδηματά*, Η καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως κατά το άρθρο 949 ΚΠολΔ, 1989, σελ. 95 επ. και υποσ. 84 και τις εκεί παραπομπές.

προϊόν απάτης, πλάνης, απειλής (άρθρ. 140, 147, 150 ΑΚ), καθιστά τη δικαιοπραξία ακυρώσιμη⁷⁰.

Ζήτημα όμως αμφισβητούμενο είναι, κατά πόσο επί των διαδικαστικών πράξεων εφαρμόζονται οι κανόνες του Αστικού δικαίου για ελαττώματα της βουλήσεως⁷¹.

Με άλλα λόγια, γεννήθηκε το ερώτημα, εάν είναι δυνατή η κατ' αναλογία εφαρμογή τους και επί των διαδικαστικών πράξεων και εν πάση περιπτώσει, εάν καθορίζονται οι έννομες συνέπειες των διαδικαστικών πράξεων απ' ευθείας από το νόμο ή από την αυτονομία της βουλήσεως εκείνου που επιχειρεί τη διαδικαστική πράξη⁷².

Πριν όμως γίνει λόγος για ελαττώματα της βουλήσεως, προηγουμένως επιβεβλημένη, φρονούμε, καθίσταται η απάντηση στο ερώτημα, εάν οι διαδικαστικές πράξεις περιέχουν δηλώσεις βουλήσεως. Σχετικά με το θέμα τούτο υποστηρίζεται η *καταφατική* άποψη, δηλ. ότι οι διαδικαστικές πράξεις περιέχουν «πλην της εξωτερικής αυτών εκδηλώσεως και το ψυχολογικόν στοιχείον της θελήσεως»⁷³.

Με δεδομένη λοιπόν την αντίληψη, ότι οι διαδικαστικές πράξεις, πέρα των διαφορετικών θεωρητικών εκτιμήσεων, όσον αφορά τη φύση τους, αποτελούν εν πάση περιπτώσει, δηλώσεις βουλήσεως, γεννιέται το ερώτημα, εάν οι διαδικαστικές πράξεις «διαρρήγνυνται ένεκα ελαττωμάτων της βουλήσεως του πράττοντος».

Σχετικά με το παραπάνω ερώτημα, υποστηρίχθηκαν στην επιστημονική θεωρία, οι ακόλουθες, δύο διαμετρικά αντίθετες απόψεις.

Πράγματι, από την άποψη που ανήκει στην πρώτη ομάδα, υποστηρίζεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 140, 147, 150 ΑΚ εφαρμόζονται αναλόγως και επί των διαδικαστικών πράξεων των διαδικών.

Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγουν οι εκπρόσωποι της απόψεως αυτής με τη

---

70. Βλ. *Απ. Γεωργιάδη*, Γενικές Αρχές του Αστικού Δικαίου, β' έκδ., 1997, παρ. 40, σελ. 418.

71. Βλ. *Κ. Μπέη*, Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξη, 1968, παρ. 8, σελ. 285 επ., όπου και εκτενής ανάπτυξη των επί του θέματος διαφόρων απόψεων. Βλ. ακόμη *Ράμμου*, Εγχειρίδιον Αστικ.Δικ. Δικ. Ι.105, 1978, παρ. 148, σελ. 360.

72. *Κ. Μπέης*, ό.π., σελ. 286.

73. *Ζέππος*, ΕΕΝ 23, 710. Βλ. και *Μπέη*, η ανίσχυρος, 1968, σελ. 49, όπου και εξαντλητική παράθεση των διαφόρων απόψεων σχετικά με τον χαρακτηρισμό των διαδικαστικών πράξεων ως δηλώσεων βουλήσεως. Πρβλ. και *Μιχελάκη*, στην Ερμ. ΑΚ εισ. 127-200, αριθμ. 123. Και ο *Μπαλής*, Γεν.Αρχαί παρ. 32, δέχεται ότι οι διαδικαστικές πράξεις περιέχουν δήλωση βουλήσεως. Πρβλ. όμως και *Γ. Μητσόπουλο*, «Διαδικαστικές πράξεις» σελ. 633, υποσ. 18, στον *Τ. Τ. Ράμμου*, ΙΙ, ο οποίος παρατηρεί πως δεν «δύνανται να θεωρηθεί ως ορθή, (σ.σ. η γνώμη του *Μπαλή*), υπό τριαύτην γενική διατύπωσιν». Ο *Μητσόπουλος*, ό.π., σελ. 622, προβαίνει σε διάκριση των διαδικαστικών πράξεων, σε δηλώσεις βουλήσεως, σε ανακοινώσεις βουλήσεως και ανακοινώσεις γνώσεως και σε απλές υλικές πράξεις. Βλ. ακόμη αναλυτικά για τις διαδικαστικές πράξεις ως δηλώσεις βουλήσεως, *Δεληκωστόπουλο*, στην ΕΕΝ 13, 552 επ., *Ποδηματά*, Η καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως, 1989, σελ. 262 επ., *Μπότσαρης*, ό.π. σελ. 49(50), η παραίτηση από του δικογράφου αποτελεί κατά τη φύση της, δήλωση βουλήσεως, γιατί σκοπεύει την επέλευση του υπό του διαδικού ηθελημένου δικονομικού αποτελέσματος.

μέθοδο της απαγωγής σε άτοπο. Λέγουν δηλαδή, ότι εφόσον οι διαδικαστικές πράξεις είναι δηλώσεις βουλήσεως και αφορμή επελεύσεως των εννόμων συνεπειών τους αποτελεί η ελευθέρα πρωτοβουλία του διαδίκου που ενεργεί την πράξη⁷⁴, (σ.σ. άρα) δεν μπορεί να είναι αδιάφορα τυχόν ελαττώματα της βουλήσεως⁷⁵.

Από άλλη άποψη, που βρίσκεται στον αντίποδα της προηγούμενης, γίνεται δεκτό πως δεν χωρεί προσβολή των διαδικαστικών πράξεων, για απάτη, πλάνη, απειλή, με τη δικαιολογία, ότι η προσβολή αυτή χωρεί μόνο επί των πράξεων του Αστικού δικαίου⁷⁶.

Η παραπάνω ερμηνευτική εκδοχή, θεωρήθηκε, μάλλον ως μη επαρκώς αιτιολογημένη, γι' αυτό και επιχειρήθηκε θεμελίωσή της πάνω σε ευρύτερη βάση.

Έτσι, υποστηρίχθηκε, ότι δεν εφαρμόζονται αναλόγως και επί των διαδικαστικών πράξεων των διαδίκων οι κανόνες περί των ελαττωμάτων της βουλήσεως του ουσιαστικού δικαίου, για το λόγο ότι το δικονομικό δίκαιο «έχει το ίδιο μεριμνήσει, όπως η έλλειψις της βουλήσεως ή τα ελαττώματα αυτής υφίσταται τρόπος να εξουδετερώνονται»⁷⁷. Ο τρόπος τούτος συνίσταται στο ελευθέρως ανακλητό των διαδικαστικών πράξεων⁷⁸, που απαντάται σε ευρεία έκταση στο δικονομικό δίκαιο.

Η κατά τα άνω παροχή δυνατότητας ανακλήσεως των διαδικαστικών πράξεων, αποσκοπεί στη ταχεία και ασφαλή απονομή της δικαιοσύνης⁷⁹. Από την κατά τα άνω αναλυτική παράθεση των διαφόρων απόψεων σχετικά με τη δυνατότητα ή μη προσβολής των διαδικαστικών πράξεων, για ελαττώματα της βουλήσεως προκύπτει, πως αυτή αναφέρεται στις διαδικαστικές, γενικώς, πράξεις.

---

74. Βλ. Η πρωτοβουλία της ενέργειας των διαδικαστικών πράξεων της εκτελέσεως, ανατίθεται στον διάδικο που έχει υπέρ αυτού τίτλο εκτελεστό και όχι στα δικαστήρια.

75. Η άποψη αυτή δεν ικανοποίησε, κυρίως την ξένη και περιορισμένα την Ελληνική φιλολογία, έναντι της οποίας αντιτάχθηκε, ότι «η νομική ενέργεια των διαδικαστικών πράξεων είναι εκ του νόμου προδιαγεγραμμένη και δεν προσδιορίζεται εκ της βουλήσεως του δηλούντος και ως εκ τούτου, δεν ενδιαφέρουν τα τυχόν ελαττώματα αυτού» Βλ. περί όλων αυτών *Κ. Μπέη*, Η ανίσχυρος, 1968, σελ. 286, όπου εκτίθενται οι επί του θέματος τούτου απόψεις του.

76. *Ράμμος*, Στοιχεία, παρ. 106, σελ. 249, *Ενκλείδης - Παπαδόπουλος*, παρ. 137, σημ. 2, *Σταυρόπουλος*, Ερμ. ΚΠολΔ, άρθρ. 308, αρ. 3, *Κ. Παπαδημητρίου*, στο ΝοΒ 14, 811. Πρβλ. όμως και *Μπέη*, αι διαδικασίας, σελ. 160, τον ίδιο, ή ανίσχυρος, σελ. 286.

77. *Δελγκωστόπουλος*, Η Αυτονομία, 1965, σελ. 174, *Μπέης*, Η ανίσχυρος, 1968, σελ. 288.

78. Βλ. *Μπέη*, ό.π., υποσ. 43 όπου και πλήθος παραπομπών σε Ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, καθώς και την δική του θέση, στηριζόμενη σε πειστικά επιχειρήματα.

79. Κατά τον *Μπέη*, ό.π., σελ. 290, υποσημ. 52-55, θα μπορούσε να συγχωρηθεί η προσβολή της διαδικαστικής πράξεως, «οσάκις θίγει προφανώς ή πλάνη, ή η απάτη ή η απειλή την αναζήτησιν της ουσιαστικής αλήθειας, που συνιστά ένα από τους ενδιάμεσους σκοπούς του δικονομικού δικαίου. Χάριν όμως της παραλλήλου διαφυλάξεως του ετέρου ενδιάμεσου σκοπού του δικονομικού δικαίου, δηλ. της ταχείας και ασφαλούς απονομής της δικαιοσύνης, παρέχεται εις την εκτεθείσαν εξαιρετικήν περίπτωσιν, αντί δικαιώματος προσβολής δυνατότης ανακλήσεως». Βλ. περί των αμέσως ανωτέρω αναλυτικότερα *Μπέη*, ό.π.

Κατόπιν τούτου, ως είναι λογικό, τίθεται το ερώτημα: Τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά από την επιστημονική θεωρία ισχύουν και για την κατάσχεση στα χέρια τρίτου;

Στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου το θέμα εμφανίζει ιδιορρυθμία. Η ιδιορρυθμία αυτή συνίσταται στο ότι ενώ στα άλλα μέσα της αναγκαστικής εκτελέσεως, η δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων του Αστικού δικαίου, που αναφέρονται στα ελαττώματα της βουλήσεως κρίνεται, εξ απόψεως τόσο των οργάνων της εκτελέσεως, όσο και των υποκειμένων και γενικώς των λοιπών συμμετεχόντων στη συγκεκριμένη διαδικασία προσώπων, στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου το θέμα εντοπίζεται στα ελαττώματα της βουλήσεως του επισπεύδοντος την κατάσχεση (κατασχόντος) δανειστού. Τούτο δε γιατί στη διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, τα συμπράττοντα όργανα δεν ενεργούν, όπως στις άλλες μορφές της αναγκαστικής εκτελέσεως, δηλονότι ως όργανα εκτελέσεως.

Πράγματι, στην αναγκαστική γενικά εκτέλεση, οι καθ' έκαστον πράξεις της ενεργούνται μόνο από τα όργανα του Κράτους, που είναι ταγμένα για το σκοπό αυτό, τα οποία επειδή, κατά την ορθότερη άποψη, δεν είναι εκπρόσωποι του Κράτους⁸⁰, δεν εκφράζουν τη δική τους βούληση, αλλά εκτελούν την βούληση της πολιτείας, για το λόγο τούτο είναι «αδιάφορα τα εκάστοτε ελαττώματα της βουλήσεως αυτών».

Στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου, ο κατασχών πρωταγωνιστεί από την αρχή μέχρι το τέλος της διαδικασίας του μέσου τούτου της εκτελέσεως, με την έννοια ότι με πρωτοβουλία του, άρα και με τη βούλησή του, αρχίζει, εξελίσσεται και περατώνεται η λειτουργία της κατασχέσεως για την οποία γίνεται λόγος.

Με άλλα λόγια, ο κατασχών διεξάγει μόνος, δηλ. χωρίς τη συνδρομή οργάνων εκτελέσεως, τη διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου.

Και ναι μεν στις διάφορες φάσεις αυτής, σημειώνονται παρεμβολές δικαστικών υπαλλήλων, με τη στενή ή ευρεία έννοια, πλην τούτοι δεν ενεργούν ως όργανα εκτελέσεως, αλλά ο μεν δικαστικός επιμελητής ενεργεί ως όργανο επιδόσεως, ο δε συμβολαιογράφος ως *judex hartularius* και ο Ειρηνοδίκης ως όργανο της διαγνωστικής διαδικασίας και όχι ως όργανο εκτελέσεως, γιατί δεν πραγματώνει εκείνο το οποίο ο οφειλέτης οφείλει και αρνείται να εκπληρώσει.

Ύστερα από τις σκέψεις που εκτέθηκαν, γεννιέται το ερώτημα: Μπορεί ο επισπεύδων (κατασχών) δανειστής να προτείνει την ακυρότητα της αναγκαστικής κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, που εκείνος ενήργησε;

---

80. Βλ. Δεληκωστόπουλο, Η αυτονομία, 1965, σελ. 369 επ., όπου γράφει ότι τα όργανα της εκτελέσεως «ενεργούσιν μεν τας κατ' ιδίαν πράξεις της εκτελέσεως κατά την εν τω νόμω επιτακτική ρύθμισιν, ουχ ήττον όμως ουδέποτε αυτοβούλως, αλλά πάντοτε κατόπιν εντολής του επισπεύδοντος», Γέσιου - Φαλτσή, ό.π., τόμ. Α΄, παρ. 7 1 2,6 επ. 31 - 4,28 - 7,2, Φραγκίστας, Δίκαιον Αναγκαστικής εκτελέσεως, τευχ. Α΄, επιμέλεια Πελαγία Γέσιου - Φαλτσή, 1961, παρ. 2, σελ. 3 επ. όπου αναφέρει πως «Ο επισπεύδων δανειστής κρατεί εις χείρας του τα ηνία, της αναγκαστικής εκτελέσεως. Ο δικαστικός κλητήρ και ο Συμβολαιογράφος ενεργούν ως δημόσια όργανα, κατ' εντολήν όμως του επισπεύδοντος δανειστού».

Η απάντηση στο ερώτημα αυτό αποτελεί συνάρτηση της θέσεως που θα λάβει κάποιος απέναντι στις απόψεις που εκτέθηκαν.

Απ' αυτές, θεωρούμε προτιμότερη εκείνη που δέχεται την ανάκληση της διαδικαστικής πράξεως, για το λόγο ότι η προσβολή αυτής, για απάτη, πλάνη, απειλή «θα έθετε σε κίνδυνο την ταχεία και ασφαλή πρόοδο της κυρίας δίκης».

Άλλωστε, αν λάβει κανείς υπόψη την αδυναμία του επισπεύδοντος (κατασχόντος) δανειστή να προτείνει την ακυρότητα της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 160 ΚΠολΔ (και τις εκεί διαζευτικές προτάσεις), που αποτελεί και την απάντηση στο ποιο πάνω ερώτημα, η αποδοχή της απόψεως περί ανακλήσεως της διαδικαστικής πράξεως, δεν αφήνει περιθώρια άλλης επιλογής.

Την άποψη τούτη θεωρούμε ως τη μάλλον προσαρμοζόμενη και στη διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου. Πέραν τούτου, είναι σύμφωνη και με την αρχή της σταθμίσεως των εκατέρωθεν συμφερόντων. Πράγματι, στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου γίνεται είτε από ένα δανειστή και τότε βρισκόμαστε προ μεμονωμένης κατασχέσεως, είτε από περισσότερους δανειστές, που ενεργούν χωριστά ο καθένας, με αυτοτέλεια και για ίδιο λογαριασμό ο καθένας, οπότε πρόκειται περί συρροής κατασχέσεων. Αλλά τόσο στην πρώτη όσο και στη δεύτερη των άνω περιπτώσεων, κάθε κατάσχεση αναπτύσσει την λειτουργία της, που συνίσταται στη (νομική και υλική) δέσμευση του κατασχεθέντος, γεγονός που στερεί τον καθού η εκτέλεση της ελεύθερης διαθέσεως του περιουσιακού του αντικειμένου.

Εάν λοιπόν επί μεμονωμένης κατασχέσεως προσβαλλόταν το κύρος της κατασχέσεως για ελαττώματα της βούλησεως του κατασχόντος, θα επιβραδυνόταν η απελευθέρωση του κατασχεθέντος, γεγονός που, προδήλως, θα ζημίωνε τον καθού η κατάσχεση και θα απέβαινε ζημιόγonos για τα συμφέροντά του, με την έννοια, ότι θα θέτονταν για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός συναλλαγής περιουσιακά στοιχεία, που σε τελευταία ανάλυση θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν το κοινωνικό σύνολο.

Εξ άλλου, όπως η κατάσχεση αποτελεί αξίωση του δανειστή έναντι της Πολιτείας προς δέσμευση του αντικειμένου που κατασχέθηκε, έτσι και η άρση της, για το λόγο ότι εμφανίζει ελαττώματα στη βούληση του επισπεύδοντος δανειστή, αποτελεί αξίωση του καθού έναντι της πολιτείας προς αποδέσμευση του κατασχεθέντος αντικειμένου και ανάκτηση του δικαιώματός του για ελεύθερη διάθεση του.

Οι παραπάνω λόγοι καθιστούν σαν επιτακτική την ταχεία ενέργεια προς επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη τους κατάσταση, με τελικό σκοπό την αποκατάσταση της διασαλευθείσης εννόμου τάξεως, η οποία δεν διασφαλίζεται με την προσβολή της κατασχέσεως, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου (ΑΚ 146, 147 και 150), που απαιτεί μακρύ χρόνο.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω δεδομένα, εάν ήθελε γίνει δεκτή άποψη περί προσβολής της κατασχέσεως για απάτη, πλάνη, απειλή, τούτο θα αποτελούσε εξεζητημένη

νομική επιταγή, βάλλουσα ευθέως μεν κατά του προστατευτέου συμφέροντος του καθού η εκτέλεση, εμμέσως δε και κατά του συμφέροντος του κοινωνικού συνόλου, με την έννοια που εκτέθηκε στα προηγούμενα.

Εξ άλλου, επί συρροή κατασχέσεων, το θέμα της ανακτήσεως της δυνατότητας ελεύθερης διαθέσεως του καθού η εκτέλεση είναι ήσσονος ή μάλλον άνευ σημασίας, για το λόγο ότι η απελευθέρωση του κατασχεθέντος δεν εξαρτάται μόνο από την άρση της κατασχέσεως, που εμφανίζει ελαττώματα στη βούληση του κατασχόντος, καθόσον το κατασχεθέν θα εξακολουθεί να τελεί υπό δέσμευση, λόγω της υπάρξεως και των άλλων κατασχέσεων.

Στην προκειμένη περίπτωση, δηλ. επί συρροής κατασχέσεως είναι διαφορετική η επίδραση της άρσεως της ελαττωματικής κατασχέσεως, για αυτή βάλλει πλέον όχι κατά του ατομικού συμφέροντος του δανειστού, αλλά κατά του γενικού συμφέροντος (όλων) των δανειστών που επέβαλλαν κατάσχεση. Πράγματι, οποιαδήποτε καθυστέρηση περί την άρση, εμποδίζει την ταχεία διεξαγωγή της διαδικασίας της διανομής. Τούτο δε γιατί, ναι μεν στη διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, κάθε κατάσχεση διατηρεί την αυτοτέλειά της, αλλά από τη στιγμή που θα τεθεί σε λειτουργία η διαδικασία της διανομής, οι κατασχέσεις που συντρέξανε βρίσκονται σε λειτουργικό σύνδεσμο, με την έννοια ότι τα ελαττώματα κάθε μιας από τις πολλές κατασχέσεις να εμποδίζουν την ομαλή και ταχεία εξέλιξη της διανομής, γεγονός το οποίο πλήττει αφενός την ασφάλεια της διαδικασίας, και αφετέρου κλονίζει την εμπιστοσύνη των δανειστών του καθού που καταφεύγουν στη διαδικασία τούτου, για την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους.

Συμπερασματικά θα πρέπει να ειπωθεί, πως στην αναγκαστική κατάσχεση στα χέρια τρίτου, ο επισπεύδων (κατασχών) δανειστής δεν έχει δικαίωμα να προτείνει την ακυρότητα της κατασχέσεως, που εκείνος έχει ενεργήσει, στα χέρια τρίτου. Εξ άλλου, χάρις αφενός της άμεσης απελευθέρωσης του κατασχεμένου αντικειμένου (επί μεμονωμένης κατασχέσεως) και αφετέρου της ταχείας περαιώσεως της διαδικασίας της διανομής (επί συρροής κατασχέσεων), επιτυγχάνεται και η εξισορρόπηση των εκατέρωθεν συμφερόντων.

Αντί λοιπόν της προσβολής της κατασχέσεως για ελάττωμα στη βούληση του επισπεύδοντος την εκτέλεση δανειστή παρέχεται σε τούτον, σύμφωνα με τα άρθρα 294 και 299 σε συνδυασμό λαμβανόμενα, το δικαίωμα παραιτήσεως, δηλ. ανακλήσεως, σύμφωνα με την έννοια που προσδίδεται στον όρο τούτο (παραίτηση) ερμηνευόντάς τον, μέσα στα πλαίσια των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 294, 188.1 και 268.5 ΚΠολΔ.

Γ. Παραίτηση από συντηρητική κατάσχεση στα χέρια τρίτου

Ι. Παραίτηση από το δικόγραφο της αίτησης για λήψη του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως

Σύμφωνα με όσα γίνονται δεκτά από τη θεωρία και τη νομολογία, η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων αποτελεί «κατηγορία της διαγνωστικής δίκης⁸¹», επί της οποίας εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν τη διαγνωστική δίκη⁸², αφού δεν υπάρχει ειδική διάταξη που να ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα⁸³. Η διαδικασία τούτη ρυθμίζεται από τις ίδιες θεμελιώδεις δικονομικές αρχές με τη διαγνωστική δίκη, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η αρχή της ελεύθερης διάθεσης⁸⁴.

Πράγματι, κατά τη διαδικασία, για την οποία γίνεται λόγος, οι διάδικοι διατηρούν την κατά το ιδιωτικό δίκαιο κτηθείσα ελευθερία προς διάθεση των ιδιωτικών δικαιωμάτων, η οποία καθόλου δεν περιορίζεται από το γεγονός, ότι τα ιδιωτικά δικαιώματα τελούν (όπως στην περίπτωση που μας απασχολεί) υπό δικαστική κρίση⁸⁵. Απλώς στην τελευταία περίπτωση ομιλούμε περί ελευθερίας της δικονομικής διάθεσης.

Αλλά ως γνωστό, μεταξύ των εκδηλώσεων της αρχής της δικονομικής διαθέσεως (ΚΠολΔ 106), περιλαμβάνεται και η παραίτηση (ανάκληση) της αγωγής ή οποιασδήποτε άλλης διαδικαστικής πράξεως (299), καθώς και η παραίτηση από του δικαιώματος της αγωγής⁸⁶ (296), οι οποίες μπορούν να γίνουν κατά πάσα στά-

---

81. Βλ. *N. Βερβεσός*, Δ.2.535, υποσ. 22. Ο *Παναγόπουλος*, Δέσμευση και επανάληψη στα Ασφαλιστικά μέτρα, 1985, σελ. 38 (αρ. 333), γράφει πως «υποστηρίζεται σήμερα ομόφωνα, ότι η δίκη των ασφαλιστικών μέτρων είναι μία από τις διαδικασίες της διαγνωστικής δίκης», σελ. 63-72. Αντικείμενο της δίκης των ασφαλιστικών μέτρων είναι η ύπαρξη ή η ανυπαρξία δικαιώματος του αιτούντος για παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας με τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα. Πρόκειται για δικαίωμα συνταγματικώς θεμελιωμένο (Σ 20 Ι.), το οποίο εξειδικεύεται από τις διατάξεις του δικονομικού δικαίου (682, 692) και καταλήγει σε διάπλαση στον χώρο του ιδιωτικού δικαίου. Όμοια και 560, υποσ. 112, όπου γίνεται λόγος για μια «ιδιαιτέρως ρυθμιζόμενη διαγνωστική διαδικασία», *Γέσιου - Φαλτσιώ*, *Ελλην Δ/νη* 38(1997), σελ. 1738, *Μακρίδου*, στην Ερμ. ΚΠολΔ «Κεραμεύς - Κονδύλης - Νίκας» 2000, άρθρ. 299 αρ. 3, σελ. 601, *Βαθρακοκοίλης*, ΚΠολΔ 1996 (άρθρ. 682, σελ. 71, αρ. 41, *Κράνης*, στην Ερμ. ΚΠολΔ «Κεραμεύς - Κονδύλης - Νίκας», 2000, άρθρ. 682, σελ. 1327 (iv) και άρθρ. 691, αρ. 12 και τις εκεί παραπομπές. Πρβλ. όμως και *Μπέη*, ΠολΔικ, 106, σελ. 522 (στο τέλος) και σελ. 535, αρ. 5 και ιδίως, άρθρ. 692, σελ. 109 επ. Στ. *Κουσουλής*, Η νομική φύση του δεδικασμένου σελ. 31 υποσ. 26. *Κυρ. Γεωργίου*, Ασφαλιστικά μέτρα, β' έκδ., 1994, αριθμ. Νο 75, 619, 625, 635, 658. *Τάχου*, Τα ασφαλιστικά μέτρα (κατά τον ΚΠολΔ), 1970, εκδ. Β', σελ. 18, αρ. 62.

82. *Βερβεσός*, Δ.2.560, *Π. Τζίφρας*, Ασφαλιστικά μέτρα, 1985, σελ. 110 και 1986 σελ. 101 και τις εκεί παραπομπές, *Κυρ. Γεωργίου*, ό.π., *Κράνης*, ό.π., άρθρ. 692, σελ. 1353, αρ. 15. Πρβλ. όμως και *Παναγόπουλο*, ό.π. Και από τη νομολογία, Ειρην. Δράμας, 144/1983, ΝοΒ 31, 404, ΜΠρΑγρ 66/1991, Αρμ. 1991, 550, ΕλΔ, 32, 840, ΜΠρΛαρ 817/1983, ΕλΔ, 25, 414, 6α ΝοΒ 31, 1626, Ειρην. Πολυκάστρου 16/1982 Αρχ.Νομ. 37, 392, Ειρην. Κύκκις.

83. *Τζίφρας*, ό.π., σελ. 110, *Βαθρακοκοίλης*, ό.π., ΜΠρΛαρ 817/1983, ΝοΒ 31, 1626, Ειρην. Δράμας 144/83 ΝοΒ 31, 1404, ΜΠΑγρινίου 66/91, Αρμ. 1999, 550.

84. *Βερβεσός*, ό.π., σελ. 560, *Μπέης*, ΠολΔ άρθρ. 106. 521 και ιδίως άρθρ. 692 σε 108 (113) επ., *Κεραμεύς*, Α.Δ.Δ., 1986, σελ. 361. *Βαθρακοκοίλης*, ό.π., σελ. 71, αρ. 41, *Τζίφρας*, ό.π., σελ. 110.

85. *Κεραμεύς*, ό.π., σελ. 361, *Μπέης*, ΠολΔ, ΚΠολΔ 1973, άρθρ. 106, σελ. 521.

86. Αντι άλλων, *Μακρίδου*, στην Ερμ. ΚΠολΔ *Κεραμεύς/Κονδύλη/Νίκα*, άρθρ. 294.1, σελ. 590.

ση της πρωτόδικης δίκης⁸⁷.

Έτσι, ενόψη του χαρακτήρα της περί των ασφαλιστικών μέτρων δίκης, ως μια «ιδιαιτέρως ρυθμιζόμενης διαγνωστικής δίκης⁸⁸», επί της οποίας ισχύει η διαθετική αρχή, αλλά και της φύσεως της αιτήσεως για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, η οποία «ουσιαστικώς είναι αγωγή⁸⁹», υποστηρίζεται: ότι και επ' αυτής έχουν εφαρμογή, οι περί παραιτήσεως από της αγωγής, καθώς και της παραιτήσεως από του δικαιώματος της αγωγής διατάξεις (294, 296) ΚΠολΔ, με κάποιες αποκλίσεις⁹⁰.

Συμπερασματικά, μπορεί να ειπωθεί, ότι κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, «είναι δυνατή η παραίτηση από το δικόγραφο της αιτήσεως» για τη λήψη του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, κατά πάντα χρόνο και άνευ της συναινέσεως του καθού⁹¹.

Η παραίτηση από το δικόγραφο της αιτήσεως για τη λήψη άδειας για την επιβολή συντηρητικής κατασχέσεως, έχει σαν αποτέλεσμα η αίτηση να θεωρείται σαν να μην έχει ασκηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 294 και 296 ΚΠολΔ, που έχουν εφαρμογή και στην προκειμένη περίπτωση, αφού δεν υπάρχει ειδική διάταξη, που να ρυθμίζει αλλιώς το θέμα⁹².

Η κατά τα άνω παραίτηση αποτελεί τρόπο⁹³ κατάργησης της δίκης που δημιουργήθηκε από την αίτηση χωρίς να έχει καμία επίδραση επί της κυρίας δίκης. Το αντικείμενο στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων δεν ταυτίζεται με εκείνο της κυρίας δίκης, αφού δεν γίνεται διάγνωση του ασφαλιστέου δικαιώματος⁹⁴ ή όπως αλλιώς λέγεται, «η παραίτηση ισχύει μόνο για τη δίκη αυτή και όχι την κυρία δίκη, της οποίας το αντικείμενο είναι διαφορά⁹⁵ και για το λόγο αυτό οι διάδικοι επανέρχονται στη θέση που βρίσκονταν προ της δίκης, στην οποία έγινε η παραίτηση.

II. Το ανεπίτρεπτο της παραίτησης από την απόφαση που επέτρεψε την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου

1. Το δεδικασμένο ως δικαιολογητικός λόγος της αδυναμίας καταργήσεως δικαστικής αποφάσεως

Κατά την κυρίαρχη γνώμη, η απόφαση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων είναι

87. Σιγανιώτης, Ερμ. ΚΠολΔ, άρθρ. 294(16).

88. Βερβεσός, ό.π., σελ. 560.

89. Τζίφρας, ό.π., σελ. 24.

90. Βερβεσός, ό.π., σελ. 560, υποσ. 112 κατά τον οποίο «Η από του δικογράφου παραίτησις δύναται να γίνει εις πάντα χρόνον και άνευ συναινέσεως του καθ' ού». Πρβλ. και Κράνη, σε «Κεραμέα - Κονδύλη - Νίκα», 2000, άρθρ. 690.1, σελ. 1345, όπου γράφει: «Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι συμβατές ρυθμίσεις της κύριας διαγνωστικής δίκης».

91. Βλ. περί όλων αυτών, εκτενώς, Κ. Μπέη, ΠολΔικ, άρθρο 686, σελ. 66 επ., Τζίφρας, ό.π., σελ. 28.

92. ΕιρΔράμας 144/1983 και Τζίφρας, ό.π. σελ. 28.

93. ΜΠρωτΛαφ 817/1983, ΝοΒ 31, 1626.

94. Κ. Παναγόπουλος, Δικονομικοί Προβληματισμοί, Α΄, 1987, σελ. 96.

95. Βαθρακοκόιλης, ό.π., άρθρ. 294, αρ. 16.

γνήσια, διαπλαστικής φύσεως δικαστική απόφαση⁹⁶. Αυτή η φύση της απόφασης καθιστά ανεπίτρεπτη την παραίτηση απ' αυτή. Και τούτο, γιατί κατά τα διδασκόμενα «οι διάδικοι δεν δύνανται δια συμφωνίας να καταστήσωσιν *ανενεργόν* ή *ανύπαρκτον* ουχί μόνον την τελεσίδικον, αλλά και τη μη τελεσίδικον δικαστικήν απόφασιν»⁹⁷.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η παραπάνω θέση της θεωρίας ομιλεί για αδυναμία καταργήσεως (με συμφωνία των διαδίκων) «δικαστικής αποφάσεως», αλλά κατά τρόπο γενικό και αόριστο, δηλαδή χωρίς να δίνονται εξηγήσεις σε ποια μορφή δικαστικής αποφάσεως αναφέρεται. Το κενό τούτο καλύφθηκε από τη θεωρία, που δέχεται ότι, ως δικαστική απόφαση, στην προκειμένη περίπτωση νοείται «κάθε δικαστική απόφαση»⁹⁸. Εξ άλλου δεν αποκαλύπτει και τα ερείσματα πάνω στα οποία στηρίζει τη γνώμη της.

Ακόμη δε διευκρινίζεται, αν το ανεπίτρεπτο της αποδυναμώσεως και καταργήσεως δικαστικής αποφάσεως περιορίζεται μόνο στη συμβατική ή κατάλαμβάνει και τη μονομερή παραίτηση.

Ύστερα από τις παραπάνω επισημάνσεις, ανέκκυψε, ως ήταν επόμενο, η ανάγκη να επιδιωχθεί η αποσαφήνιση των ασθενών εκείνων σημείων, της ορθής και σαφούς, κατά τα άλλα επιστημονικής απόψεως, για την οποία γίνεται λόγος, με σκοπό την άρση, οποιασδήποτε μορφής συγχύσεως, που θα μπορούσε να προκληθεί από τις φραστικές ή διατυπωτικές, αν θέλετε ασάφειες που σημειώθηκαν.

Έτσι, επιχειρήθηκε, με νεότερη επιστημονική προσπάθεια, η αναζήτηση, της επί του προκειμένου, επιστημονικής αλήθειας.

Πράγματι, οι επιστήμονες που ασχολήθηκαν μεταγενέστερα με το ίδιο θέμα, προβαίνουν σε πολύ ενδιαφέρουσες και αξιόλογες διευκρινίσεις.

Προς το σκοπό τούτο προσεγγίζουν το θέμα, από τη φύση της δικαστικής αποφάσεως, «ως πολιτειακής πράξεως», η οποία διέπεται από την αρχή της νομιμότητας⁹⁹, καθώς και από τη σύνδεσή του με την «οριστικότητα»¹⁰⁰ της δικαστικής

---

96. Κεραμής, Αναμν. τόμ. Μιχελάκη, σελ. 428, *Γέσιου - Φαλτσή*, Ελλην.Δ/νη 1987, σελ. 1738, Βερβεσός, Δ. 1971, 550-561, Κράνη σε «Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα», άρθρ. 691 αρ. 12, σελ. 352, πρβλ. όμως και Παναγόπουλο, Δέσμευση και Επανάληψη στα ασφαλιστικά μέτρα 1983, σελ. 86-87, *τον ίδιο*, ό.π. σελ. 34 σημ. 338, όπου γράφει «Η άρχουσα γνώμη δέχεται, ότι η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων συνιστά εκδήλωση της δικαιοδοτικής λειτουργίας του κράτους, πρβλ. *τον ίδιο*, σελ. 36 (αρ. 33) επ.

97. Παναγόπουλος, Οριστικότητα, σελ. 230, σημ. 753 και τις εκεί παραπομπές.

98. Η άποψη αυτή ανήκει στον Παναγόπουλο, Οριστικότητα, σελ. 230 (στο τέλος).

99. Βλ. Μπέη, Απόφασις, 1972 σελ. 134 και τις εκεί υποσημειώσεις, όπου γράφει: «Καθ' ην έκτασιν αποτελεί η δικαστική απόφασις δήλωσιν βουλήσεως δεν διέπεται αυτή υπό της αρχής της αυτονομίας της ιδιωτικής βουλήσεως, αλλά υπό της αρχής της νομιμότητας, η οποία προέχει προκειμένου περί των δηλώσεων βουλήσεως των πολιτειακών οργάνων. Εντεύθεν υπόκεινται αι εν τη δικαστική αποφάσεις δηλώσεις βουλήσεως και ελέγχου της νομιμότητος αυτών δι' ασκήσεως ένδικων μέσων».

100. Βλ. Παναγόπουλο, Η Οριστικότητα, σελ. 231.

αποφάσεως και το «δεδικασμένο»¹⁰¹, που παράγεται από αυτή, αφού και στις δύο περιπτώσεις κάμπτεται η αρχή της αυτονομίας της ιδιωτικής βουλήσεως (ΚΠολΔ 106).

Πράγματι, η δικαστική απόφαση, ως πολιτειακή πράξη, δεν διέπεται από την αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας, αλλά από την αρχή της νομιμότητας, προ της οποίας υποχωρεί η ιδιωτική αυτονομία.

Τούτο σημαίνει, πως δεν χωρεί ανατροπή του δεδικασμένου (άρα και της οριστικότητας¹⁰²) με συμφωνία, πολύ δε περισσότερο και μονομερώς, των διαδίκων, καθόσον και στην προκειμένη περίπτωση το δεδικασμένο εξαιρείται της διαθετικής εξουσίας των υποκειμένων τούτων της δίκης¹⁰³.

Συνακόλουθα, κατάργηση δικαστικής απόφασεως με την ιδιωτική βούληση είναι ανεπίτρεπτη. Κατά την επιστημονική θεωρία «την ολοσχερή εξαίρεση του δεδικασμένου από την διαθετική εξουσίαν των διαδίκων επιβάλλουν λόγοι, «δημοσίου συμφέροντος», «η ασφάλεια του δικαίου», «η διαφύλαξη της δικαστικής λειτουργίας από ανεπίγνωστες ή ελκυστικές και πάντως επικίνδυνες παλινωδίες»¹⁰⁴ κ.ά.

2. Το προσωρινό δεδικασμένο

Από τις σκέψεις που προηγήθηκαν, εύλογα ανακύπτει το ερώτημα: Από την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων παράγεται δεδικασμένο, και σε καταφατική απάντηση, ποια είναι η σχέση τούτου, προς το δεδικασμένο που πηγάζει από την απόφαση της τακτικής δίκης, που τέμνει τη διαφορά;

Και όσο αφορά στο πρώτο ερώτημα, γίνεται δεκτό, από τη μείζονα θεωρία και νομολογία, πως η κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων απόφαση παράγει *προσωρινό δεδικασμένο*¹⁰⁵.

101. Παναγόπουλος, ό.π.

102. Κατά τον Παναγόπουλο, Η οριστικότητα της δικαστικής απόφασεως, σελ. 231 «Το δεδικασμένο δημιουργείται με την έκδοση οριστικής απόφασης, αλλά αναστέλλεται η ενέργειά του τουλάχιστον ως την τελεσιδικία ... Πάντως η αυθεντικότητα της διάγνωσης, ταυτόσημη με το ουσιαστικό δεδικασμένο, χαρακτηρίζει ήδη την πρωτόβαθμη οριστική απόφαση». Με το ίδιο πνεύμα και ο Σταματόπουλος, Η δικονομική αναδρομή των νέων ουσιαστικών νόμων, 1989, σελ. 320, 321 και Κουσσούλης, Η νομική φύση του δεδικασμένου, 1988, σελ. 51, 53 και 72.

103. Παναγόπουλος, ό.π.

104. Κεραμεύς, Αστικών Δικονομικών Δίκαιον, 1973, σελ. 299, Νίκας, ο δικαστικός Συμβιβασμός, 1964, σελ. 254, Μπότσαρης, Η παραίτησις από των ενδίκων μέσων, 1983, σελ. 127, Παναγόπουλος, Η οριστικότητα, σελ. 231 (232).

105. Για τον όρο «προσωρινό δεδικασμένο» δεν υπήρχε θετική διάταξη, ούτε στο προϊσχύσαν δίκαιο, ούτε και στον ΚΠολΔ υπάρχει. Ο όρος τούτος καθιερώθηκε από τη θεωρία που αναπτύχθηκε κατά το παρελθόν, δηλ. υπό το καθεστώς της Πολιτικής Δικονομίας του Maurer, όσο και μεταγενέστερα υπό την ισχύ του ΚΠολΔ. Σε εκτενή θεωρητική επισκόπηση της ελληνικής φιλολογίας ως προς το ζήτημα τούτο προβαίνει ο Μπέης, ΠολΔικ άρθρ. 695, σελ. 175 επ. Αναφορικά με την επί του θέματος αναπτυχθείσα ελληνική και ξένη φιλολογία, βλέπετε Νικόπουλο, Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων, 1997 σελ. 51, υποσ. 111, Παναγόπουλο, Δέσμευση και επανάληψη στα ασφαλιστικά

Τούτο βασικά δεν διαφέρει από το δεδικασμένο που παράγεται από τις αποφάσεις που τέμνουν τη διαφορά. Διαφορά υφίσταται μεταξύ τους μόνο ως προς τη διάρκεια¹⁰⁶. Κατά λογική λοιπόν ακολουθία, ό,τι ειπώθηκε σχετικά με το ανεπίτρεπτο καταργήσεως «δικαστικής αποφάσεως», ισχύει και προκειμένου περί της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων και συνακόλουθα και της αποφάσεως που διατάσσει και ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση.

3. Η αναπλήρωση της αδυναμίας παραίτησεως (296 ΚΠολΔ) από τη δικαστική απόφαση της συντηρητικής κατασχέσεως με τα ένδικα βοηθήματα της ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως (696, 697, 698 ΚΠολΔ)

Ύστερα από μία σειρά συλλογιστικών κρίσεων, καταλήξαμε στο συμπέρασμα περί αδυναμίας καταργήσεως δικαστικής αποφάσεως με συμφωνία των διαδίκων (αυτονομία της βουλήσεως). Γεννιέται όμως το ερώτημα:

Εφόσον τα όρια της αυτονομίας της ιδιωτικής βουλήσεως των διαδίκων, δεν φθάνουν μέχρι του σημείου να καταργήσουν ή να εξουδετερώσουν δικαστική απόφαση, αυτή θα παραμένει ενεργός, με συνέπεια να παρεμποδίζεται η ελεύθερη διάθεση του κατασχεθέντος περιουσιακού στοιχείου; Και δεν υφίσταται, τέλος πάντων, τρόπος εξουδετερώσεως των επιβλαβών για τα συμφέροντα, του καθού αλλά και του υπερού, καταστάσεων;

Την απάντηση στο πιο πάνω ερώτημα δίνει ο ίδιος ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας. Πράγματι, ο ΚΠολΔ καθιέρωσε το θεσμό της ανακλήσεως και μεταρρυθμίσεως, καθώς και της αυτοδίκαιης άρσεως του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως (715 ΚΠολΔ), ως αντιστάθμισμα της αδυναμίας των διαδίκων, «να καταστήσουν ανίσχυρον δικαστικήν τινα (έστω και μη τελεσίδικον) απόφασιν»¹⁰⁷.

4. Σχέση ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως ως και της αυτοδίκαιης άρσεως του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως (άρθρα 696, 697 και 715.5 ΚΠολΔ) προς την ανάκληση (= παραίτηση, άρθρα 296 και 299 ΚΠολΔ) της αναγκαστικής

μέτρα σελ. 19-20 και τις εκεί σημ. 203, 204 και 207 και πρόσφατα, *Χαρ. Απαλλαγική*, Δεδικασμένο και εκτελεστότητα στα νομικά πρόσωπα και στα μέλη τους, 2001, σελ. 230, σημ. 32, και *Α. Πίππου*, Αναγκαστική εκτέλεση (για παράλειψη ή ανοχή πράξεως) κατά το άρθρ. 947 ΚΠολΔ, 1992, σελ. 383, σημ. 147 και 148. Πρβλ. *Πολυζωγόπουλο* το «προσωρινό» δεδικασμένο, στον τόμο Η σύγχρονη δυναμική των ασφαλιστικών μέτρων, σελ. 55.

106. *Νικολόπουλος*, Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων, 1997, σελ. 51, με παραπομπές στην Ελληνική και αλλοδαπή φιλολογία και νομολογία, όπου γράφει ότι το προσωρινό δεδικασμένο έχει περιορισμένη χρονική διάρκεια «διότι έχει και προορισμό να ισχύσει μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της αιτήσεως ανακλήσεως, ή μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της κυρίας υποθέσεως». *Παναγόπουλος*, Δέσμευση και Επανάληψη στα Ασφαλ. μέτρα 1985 σελ. 28.

107. *Δεληκωστόπουλος*, Η αυτονομία της ιδιωτικής βουλήσεως, σελ. 251, Βλ. επίσης *Ράμμο*, Συμβολαί ΙΙ 71 και *Σινανιώτη*, Ερμ. ΚΠολΔ, 294 ΙV, 309 Ι2.

κατασχέσεως

Ο θεσμός της ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως, ως και ο διάφορος τούτου θεσμός της αυτοδίκαιης άρσεως του διαταχθέντος ασφαλιστικού μέτρου (715.5 ΚΠολΔ), έχει εφαρμογή και στη συντηρητική κατάσχεση, αφού και αυτή, ως γνωστό, είναι γνήσιο ασφαλιστικό μέτρο.

Ο ίδιος όρος απαντά και στο άρθρο 296 ΚΠολΔ, το οποίο, ως γνωστό, αφορά την παραίτηση από το δικόγραφο, γενικά της αγωγής. Το άρθρο τούτο (296), όπως εκτέθηκε στην αρχή, εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 299 ΚΠολΔ και στην παραίτηση από την αναγκαστική κατάσχεση, όπου κυριαρχεί η αυτονομία της βουλήσεως. Όπως γίνεται αντιληπτό, ο νομοθέτης των άρθρων 696, 697, 698 όσο και στην περίπτωση του άρθρου 296 (299), χρησιμοποιεί κοινή ορολογία. Κατόπιν τούτων, γεννιέται το ερώτημα:

Στον όρο «ανάκληση» αποδίδεται η αυτή, ή διαφορετική σε κάθε μία από τις περιπτώσεις για τις οποίες γίνεται λόγος, εννοιολογική σημασία;

Καταρχάς, πρέπει να ειπωθεί, πως μεταξύ των δύο αυτών μορφών της ανακλήσεως, εμφανίζονται ομοιότητες και διαφορές.

Οι ομοιότητες συνίστανται στο ότι, η μεν ανάκληση και η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως αντιστοιχούν, χωρίς και να ταυτίζονται προς την ολική παραίτηση από το δικόγραφο της αναγκαστικής κατασχέσεως, η δε μεταρρύθμιση προς την μερική παραίτηση.

Πάντως και οι δύο αποσκοπούν στην απελευθέρωση του κατασχεθέντος περιουσιακού αντικειμένου.

Διαφορές παρατηρούνται, ως προς τις προϋποθέσεις ενέργειάς τους, τη λειτουργία τους και τις συνέπειες, που επιφέρει κάθε μιας απ' αυτές.

Στη συνέχεια θα επιχειρηθεί διερεύνηση κάθε μιας χωριστά, από τις πιο πάνω (τρεις) περιπτώσεις, αρχής γινωμένης από την ανάκληση ή μεταρρύθμιση.

4.1. Ανάκληση ή μεταρρύθμιση¹⁰⁸

Ως προς την ανάκληση ή μεταρρύθμιση, πρέπει να ειπωθούν τα ακόλουθα.

Καταρχάς, είναι αναγκαίο να διευκρινισθεί, πως την «ανάκληση ή μεταρρύθμιση» μπορεί να ζητήσει είτε ο καθού διατάχθηκε το ασφαλιστικό μέτρο, είτε ο υ-

---

108. Ο Γ. Νικολόπουλος, *Ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων*, 1997, σελ. 43 (43), προβαίνει σε εννοιολογική διάκριση των όρων «ανάκληση» και «μεταρρύθμιση». Συγκεκριμένα γράφει, ότι, «Η ανάκληση ρυθμίζει προσωρινά την κατάσταση με την παύση διατηρήσεως του διαταχθέντος μέτρου. Με τη μεταρρύθμιση, αντίθετα, η προσωρινή προστασία εξακολουθεί και διατηρείται υπό μορφή όμως ποιοτικώς (π.χ. από συντηρητική κατάσχεση σε μεσεγγύηση) ή ποσοτικώς διαφορετική (και πάντως ελάχιστος, ποτέ δε μείζονος εκτάσεως, γιατί τότε πρόκειται για πρόσθετο νέο μέτρο)».

περού πάρθηκε τούτο¹⁰⁹.

Και όσον αφορά στις προϋποθέσεις, πρέπει να ειπωθούν τα ακόλουθα:

Η ανάκληση ή μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού μέτρου διατάσσεται πάντοτε, με δικαστική απόφαση, «εφόσον επήλθε μεταβολή των πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκληση ή μεταρρύθμισή της (696.3)¹¹⁰. Για το αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις τούτες, θα κρίνει το δικαστήριο στο οποίο έχει υποβληθεί σχετική αίτηση (άρθρο 696 παρ. 1 697 ΚΠολΔ, (λειτουργία της δυνητικής ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως)¹¹¹. Άλλοτε πάλι η απόφαση ανακαλείται υποχρεωτικώς, εφόσον συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 698 ΚΠολΔ.

Από τις αμέσως ανωτέρω σκέψεις, συμπεραίνεται, ότι η ανάκληση ή μεταρρύθμιση είναι, καταρχήν δυνητική ή προαιρετική και μόνο στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 698 ΚΠολΔ είναι υποχρεωτική. Αλλά και στην τελευταία αυτή περίπτωση, το δικαστήριο διατηρεί και ελευθερία εκτιμήσεως ως προς την έκταση της ανακλήσεως τούτης, δηλ. εάν είναι ολική ή μερική¹¹².

Αντίθετα η ανάκληση (παραίτηση), από το δικόγραφο (κατασχετήριο) της αναγκαστικής κατασχέσεως (296 σε συνδ. προς 299 ΚΠολΔ), γίνεται με δικόγραφο, που επιδίδεται σε κάποιο από τα υποκείμενα της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου (297 ΚΠολΔ).

Διαφορά, επίσης, παρατηρείται και ως προς τις συνέπειες που επέρχονται με την ανάκληση της συντηρητικής και αναγκαστικής κατασχέσεως στα χέρια τρίτου.

Όπως γίνεται δεκτό, η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, εξοπλίζεται με δεδικασμένο, το οποίο λειτουργεί αποκλειστικά και μόνο στο πλαίσιο της νέας δίκης ασφαλιστικών μέτρων.

Τούτο κατά την άρχουσα γνώμη, έχει την έννοια, ότι η ύπαρξη προσωρινού όπως χαρακτηρίζεται, δεδικασμένου, εμποδίζει την εκ νέου εξέταση του θέματος,

---

109. ΜΠρΑθ 1102/1970, Αρχ.Νομ. ΚΑ (1970), 764. Όμοια ΜΠρΑθ 9445/1976, ΝοΒ 25, 225. Σχετ. και η ΠολΠρΚαλαβρύτων 31/1971 ΚΓ 895, και ΜΠρΑθ 17, 182, ΝοΒ 30, 1301.

Κατά τον Γ. Νικολόπουλο, Η ανάκληση των ασφαλιστικών μέτρων, 1997, σελ. 93 «μόνον επιγε- νόμενη της συζητήσεως (σ.σ. της αιτήσεως) αυτής μεταβολή της πραγματικής καταστάσεως μπορεί να θεμελιώσει αίτηση ανακλήσεως του διαταχθέντος μέτρου εκ μέρους του ηττηθέντος στο πλαίσιο της προσωρινής δικαστικής προστασίας διαδίκου, όπως επίσης και αίτηση μεταρρυθμίσεως της αποφάσεως εκ μέρους του «περού» διατάχθηκε το ασφαλιστικό μέτρο».

110. Βλ. και Κ. Κεραμέως, Στ. Κουσόλη, γνwm. σε ΔΕΕ 10 (1996), σελ. 900(901), όπου επισημαί- νεται, ότι «την ύπαρξη και εκτίμηση νέων στοιχείων απαιτεί μόνον το άρθρο 696.3 ΚΠολΔ», όχι στην περίπτωση του άρθρ. 697 εδ. α' ΚΠολΔ. Πρβλ. όμως και Νικολόπουλο, Η ανάκληση, σελ. 95 επ., όπου γίνεται και εκτενής ανάπτυξη των θέσεων της θεωρίας και της νομολογίας πάνω στο επίμαχο θέμα, αν δηλ. απαιτείται και στην περίπτωση του άρθρ. 697, η επίκληση νέων στοιχείων.

111. Νικολόπουλος, ό.π., σελ. 80 επ. και 95 επ.

112. Τζίφρας, Ασφαλιστικά μέτρα, σελ. 109.

που κρίθηκε μέσα στο πλαίσιο της νέας δίκης ασφαλιστικών μέτρων¹¹³, ή κατ' άλλη, ταυτόσημη διατύπωση, το προσωρινό δεδικασμένο, εμποδίζει την αναδίκαση της υποθέσεως.

Αντίθετα, με την παραίτηση (= ανάκληση), από το δικόγραφο (κατασχετήριο) της αναγκαστικής κατασχέσεως (296 ΚΠολΔ) δεν εμποδίζεται ο παραιτηθείς στην επιβολή νέας κατασχέσεως.

Ακόμη, διαφορά εντοπίζεται και ως προς τα αποτελέσματα, που επέρχονται σε κάθε μία από τις πιο πάνω περιπτώσεις. Πράγματι, η μεν ανάκληση του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως, ενεργεί για το μέλλον¹¹⁴, ενώ με την παραίτηση (ανάκληση) από την αναγκαστική κατάσχεση, (296 και 299) ανατρέπονται αναδρομικώς τα αποτελέσματά της¹¹⁵.

4.2. Συμπέρασμα

Από τις σκέψεις που εκτέθηκαν συνάγεται ότι, στην παραίτηση από την αναγκαστική κατάσχεση κυριαρχεί η αυτονομία της βουλήσεως του κατασχόντος δανειστού. Αντίθετα, στην ανάκληση της αποφάσεως της συντηρητικής κατασχέσεως, η δράση της βουλήσεως είναι, επί μεν δυνητικής ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως ανύπαρκτη (αφού το δικαστήριο δικαιούται και δεν υποχρεώνεται να προβεί σε ανάκληση, 696, 697 ΚΠολΔ), επί υποχρεωτικής (698α) δε τοιαύτης λίαν περιορισμένη, (αφού το δικαστήριο διατηρεί ελευθερία εκτιμήσεως, όσον αφορά στην έκταση της ανακλήσεως περί της οποίας πρόκειται).

Τούτων δοθέντων, επί ανακλήσεως ή μεταρρυθμίσεως αποφάσεως του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως, έχουμε ελλείπουσα αυτονομία της βουλήσεως και συνεπώς δεν δυνάμεθα να μιλάμε για ταύτιση της ανακλήσεως (ή μεταρρυθμίσεως) της αποφάσεως της συντηρητικής κατασχέσεως προς την παραίτηση (ανάκληση) της αναγκαστικής κατασχέσεως, η οποία προϋποθέτει ελευθερία δράσεως της βουλήσεως.

4.3. Η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως και η

113. Βλ. αντί άλλων, *Νικολόπουλο*, Η ανάκληση των αποφάσεων των ασφαλιστικών μέτρων, 1997, σελ. 49 σημ. 106.

114. Βλ. *Παναγόπουλος*, Δέσμευση και Επανάληψη στα ασφαλιστικά μέτρα, 1985, σελ. 91, όπου γράφει: «Η ανάκληση δεν λειτουργεί κατά κανόνα σαν ένδικο μέσο και επομένως δεν προκαλεί εξαφάνιση της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, αλλά αίρει την ισχύ της απλώς για το μέλλον». *Τον ίδιο*, Δικονομικοί Προβληματισμοί, Α΄, 1987, σελ. 81 επ., *Νικολόπουλο*, Η ανάκληση, σελ. 60 και ιδίως 62 επ. Πρβλ. όμως και *Μαθία*, Δ. 10, 559 επ.

115. Βλ. αντί πολλών, *Μητσόπουλο*, Διαδικαστικά πράξεις, σε τ.τ. *Γ. Ράμμου*, τομ. II, σελ. 666. Τούτο τελεί υπό την προϋπόθεση ότι η άποψη τούτη προσαρμόζεται και στην ανάκληση της αναγκαστικής κατασχέσεως, θέμα για το οποίο διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας, επί των οποίων ευελπιστούμε να επανέλθουμε σύντομα σε άλλη προσπάθειά μας.

σχέση της με τη σιωπηρή παραίτηση από την κατάσχεση

Σύμφωνα με την παρ. 5 εδ. α' του άρθρου 715 ΚΠολΔ, ο δανειστής που επέβαλλε συντηρητική κατάσχεση οφείλει, μέσα σε τριάντα ημέρες από την επίδοση στον οφειλέτη του εγγράφου για την κατάσχεση, ν' ασκήσει¹¹⁶ κατ' αυτού αγωγή για την κύρια απαίτηση ενώπιον του κατά τις γενικές διατάξεις αρμόδιου καθ' ύλην δικαστηρίου.

Βέβαια ο ΚΠολΔ, έχει προνοήσει και για την τύχη της επιβληθείσας συντηρητικής κατασχέσεως, σε περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των 30 ημερών.

Όσον αφορά στα αποτελέσματα, που επέρχονται από την κατά τα άνω μη άσκηση της αγωγής περί της κυρίας απαιτήσεως, έχουν διατυπωθεί διαφορετικές απόψεις¹¹⁷.

Κατά μία άποψη η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας των τριάντα ημερών έχει ως συνέπεια α) την αποδυνάμωση της ισχύος της αποφάσεως για τη συντηρητική κατάσχεση και β) την αυτοδικαίη άρση του μέτρου, που έχει επιβληθεί.

Κατ' άλλη άποψη, η άπρακτη πάροδος της πιο πάνω προθεσμίας, αποδυναμώνει μόνο την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων ως εκτελεστό τίτλο, ενώ για την ανατροπή της συντηρητικής κατασχέσεως απαιτείται ανακοπή, κατ' άρθρο 702 ΚΠολΔ.

Ανεξάρτητα πάντως, από τη θέση ή την άρνηση, που ήθελε λάβει κανείς έναντι των ως άνω ερμηνευτικών εκδοχών, εκείνο που διαπιστώνεται είναι ότι, μετά την αποδυνάμωση της ισχύος της αποφάσεως που διέταξε τη συντηρητική κατάσχεση (που έχει ήδη επιβληθεί), καθίσταται άνευ αντικειμένου. Και δεν δύναται να ακυρωθεί η κατάσχεση ή να υποβληθεί ανακλητική αίτηση, που να στρέφεται κατά της σχετικής αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων στηριγμένη στην άπρακτη πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση της κυρίας αγωγής. Η μόνη δυνατότητα που αναγνωρίζεται στον καθού, σε περίπτωση αμφισβήτησης είναι η άσκηση αναγνωριστικής αγωγής¹¹⁸.

Εξ άλλου, δεν υπάρχει δικονομική δυνατότητα, να εξαναγκασθεί ο κατασχών συντηρητικώς στην άσκηση του δικαιώματός του να εγείρει αγωγή για την κύρια απαίτηση, δηλ. για την άσκηση του δικαιώματός του, να ζητήσει δικαστική προστασία περί του ασφαλιστέου δικαιώματος. Στη διακριτική του ευχέρεια αφήνεται η άσκηση ή μη του δικαιώματος τούτου.

Με άλλα λόγια, η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας των τριάντα ημερών, εάν δεν οφείλεται σε ανώτερη βία ή δόλο του αντιδίκου (152.1 ΚΠολΔ), παίρνει το

116. Κατά τον Μπέη ΠολΔικ άρθρ. 715, σελ. 508 (3.4), με την επίδοση του εγγράφου ολοκληρώνεται η συντηρητική κατάσχεση, ΚΠολΔ 1996 τομ. Δ'.

117. Κατά τον Βαθρακοκόλη, άρθρ. 715 παρ. 5 εδ. α' ΚΠολΔ (αρ. 11), όταν ο νόμος ομιλεί για άσκηση εννοεί και επίδοση της αγωγής μέσα στην προθεσμία των 30 ημερών, ανεξάρτητα από τη χρονοσύζηση ή ματαίωση της σύζησησ της, έγκυρη επίδοση για την έναρξη της προθεσμίας αυτής.

118. Βλ. αντί άλλων, Παναγόπουλο, Δικονομικοί Προβληματισμοί Β', 1988, σελ. 272.

χαρακτήρα της ηθελημένης αμέλειας ή παραλείψεως, όπως προβεί σε ωρισμένη, από το νόμο επιβαλλόμενη ενέργεια (715.5).

Αλλά τόσο η αμέλεια, όσο και η παράλειψη, υποδηλούν ανεξαρτησία της βουλήσεως του ατόμου στον καθορισμό των πράξεών του.

Δηλαδή, ελευθερία δράσεως της βουλήσεώς του στη δημιουργία εκείνων των μορφών των εννόμων σχέσεων, τις οποίες θεωρεί λυσιτελείς στα συμφέροντά του.

Τούτο, στη συγκεκριμένη περίπτωση, σημαίνει, αυτονομία στη βούληση του (πιθανολογούμενου) δανειστή το πεδίο της συντηρητικής κατασχέσεως.

Συνοψίζοντας τ' ανωτέρω, θα μπορούσε ίσως να εννοηθεί, πως η περίπτωση της αυτοδικαίας άρσεως του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως, θεωρούμενη, κατ' ουσίαν και εξ επόψεως αποτελεσμάτων, βρίσκεται σε αντιστοιχία προς την σιωπηρή παραίτηση από τη συντηρητική κατάσχεση και σε τελική ανάλυση αντισταθμίζει την αδυναμία καταργήσεως της αποφάσεως που τη διέταξε.

5. Το ανεπίτρεπτο της παραιτήσεως από συντηρητική κατάσχεση που επιβάλλεται με διαταγή πληρωμής

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 712 (βλ. και άρθρα 708 και 711.1 ΚΠολΔ), η συντηρητική κατάσχεση χρηματικών απαιτήσεων στα χέρια τρίτου, επιβάλλεται με δικαστική απόφαση. Της γενικής αυτής αρχής θεσπίζεται απόκλιση με το άρθρο 724 παρ. 1 ΚΠολΔ. Το άρθρο τούτο ορίζει, ότι ο δανειστής μπορεί με βάση διαταγή πληρωμής χρηματικών απαιτήσεων, να επιβάλλει συντηρητική κατάσχεση, στα χέρια τρίτου. Αλλά, ως γνωστό, κατά την κρατούσα σε θεωρία και νομολογία άποψη, η διαταγή πληρωμής δεν αποτελεί δικαστική απόφαση, αλλά συνιστά τίτλο εκτελεστό (άρθρ. 631 και 904 ΚΠολΔ)¹¹⁹.

Εξ άλλου, όπως έχει αναλυθεί προηγουμένως, παραίτηση από δικαστική απόφαση δεν είναι δυνατή.

Τούτο, συνδιαζόμενο και με την νομική φύση της διαταγής πληρωμής, που δεν αποτελεί δικαστική απόφαση, μπορεί να οδηγήσει τη σκέψη στο λογικό συμπέρασμα, πως στην περίπτωση που επιβάλλεται συντηρητική κατάσχεση με βάση διαταγή πληρωμής, ο δανειστής που επισπεύδει την κατάσχεση μπορεί και να παραιτηθεί από αυτή.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η συντηρητική κατάσχεση, που γίνεται με διαταγή πληρωμής εμφανίζει ιδιομορφία. Τούτη (η ιδιομορφία) συνίσταται στο ότι επιβάλ-

---

119. Βλ. αντί πολλών, *Γέσιου - Φαλτσή*, Δίκαιο Αναγκαστικής εκτελέσεως, Γεν. μέρος, 1998, σελ. 312 (314) και τις εκεί υποσημ. 12 και 13 όπου και εξαντλητική παράθεση θεωρίας και νομολογίας. Βλ. ακόμη, *Χαρ. Απαλλαγική*, Δεδικασμένο και Εκτελεστότητα στα νομικά πρόσωπα και στα μέλη τους 2001, σελ. 241, υποσ. 57 *την ίδια*, Επαναφορά και Αποζημίωση, 1994, σελ. 177 και *Απ. Μπλάτσιο*, Ζητήματα από τη δ/γή πληρωμής, Δ.23, σελ. 328 και ανάτυπο, με τα ίδια θεωρητικά και νομολογιακά προσόντα της πρώτης παραπεμπόμενης.

λεται, κατ' άλλους μεν αυτοδικαίως, κατ' άλλους δε αυτοδυνάμως και κατά παρέκκλιση της αρχής, που τίθεται στα ασφαλιστικά μέτρα (708 και 711 ΚΠολΔ) και ειδικότερα στο ασφαλιστικό μέτρο της συντηρητικής κατασχέσεως (712 ΚΠολΔ), ότι τούτα διατάσσονται με δικαστική απόφαση.

Το γεγονός όμως, ότι στην προκείμενη περίπτωση, δεν είναι αναγκαία έκδοση ίδιας αποφάσεως κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (724.1), δεν πρέπει να οδηγήσει στο σφαλέρο συμπέρασμα, πως πρόκειται για άλλο είδος ασφαλιστικού μέτρου.

Κατόπιν των ανωτέρω συλλογιστικών κρίσεων, πρέπει να γίνει δεκτό, πως όταν ο νόμος ομιλεί για συντηρητική κατάσχεση με διαταγή πληρωμής, εννοεί, αναμφίβολα, τη συντηρητική κατάσχεση του τέταρτου Κεφαλαίου, του πέμπτου βιβλίου του ΚΠολΔ, για την επιβολή της οποίας απαιτείται δικαστική απόφαση.

Και μπορεί μεν, η διάταξη πληρωμής να μη θεωρείται και δεν είναι, η δικαστική απόφαση, αλλά ιδωμένη, εξ επόψεως ενεργειών, συνεπειών και αποτελεσμάτων (712 παρ. 1 και 2, 715 παρ. 1-4, 716 παρ. 2, 3 και 4, 718, 722 παρ. 2 και 3 ΚΠολΔ) είναι ισοσθενής με την απόφαση, που διατάζει, ως ασφαλιστικό μέτρο, τη συντηρητική κατάσχεση.

Ύστερα από τις παραπάνω, συλλογιστικές κρίσεις, ορθότερο είναι να γίνει δεκτό, ότι η διαταγή πληρωμής αποτελεί στην προκείμενη περίπτωση υποκατάστατο της δικαστικής αποφάσεως, που διατάσσει συντηρητική κατάσχεση¹²⁰.

Συνακόλουθα, για την ταυτότητα του λόγου, πρέπει να γίνει δεκτό, ότι δεν είναι δυνατή η παραίτηση από αυτή.

Βεβαίως, είναι δυνατή και στην κατάσχεση για την οποία πρόκειται, η ανάκληση ή μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού μέτρου της συντηρητικής κατασχέσεως, (724.2 ΚΠολΔ), αυτοδικαία άρση όμως τούτου, λόγω μη ασκήσεως αγωγής για την κυρία απαίτηση δεν είναι δυνατό να επέλθει και τούτο γιατί δεν απαιτείται άσκηση τέτοιας αγωγής (715 παρ. 5 στο τέλος).

---

120. Βλ. *Καστριώτη*, Η κατάσχεσις στα χέρια τρίτου, τόμ. ΙΙ, 1986, σελ. 560. Όμοια και *Κουσουλής*, Η κυρία παρέμβαση στην Πολιτική δίκη, 1987, σελ. 185 (190) επ., ο ίδιος, διαταγή πληρωμής, προσημείωση, υποθήκης, αφιέρωμα εις *Κ. Βαβούσκου*, τόμ. Β' σελ. 249 και σε ανάπτυπο. Σύμφωνη με τη γνώμη αυτή και *Απαλλαγάκη*, Επαναφορά, σελ. 177.